

Maturitná skúška 2013

Správa o priebehu a výsledkoch maturitnej skúšky žiakov so zdravotným znevýhodnením

PhDr. Jana Mikulášová
Mgr. Zuzana Valíková

Bratislava 2013

Obsah

Použité skratky	2
Správa o priebehu a výsledkoch MS 2013 žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	3
1 Základné informácie o MS žiakov so zdravotným znevýhodnením	3
2 Organizačné zabezpečenie maturitných skúšok	5
3 Charakteristika úprav	8
4 Prehľad výsledkov žiakov so ZZ v MS 2013.....	11
5 Záver	22
Analýza výsledkov externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so zdravotným znevýhodnením	
Úvod	23
1 Charakteristika testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	24
2 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry.....	26
3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	31
4 Žiaci s vývinovými poruchami učenia	44
5 Žiaci so sluchovým postihnutím.....	48
6 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	52
Záver	65
Použitá literatúra	66

Použité skratky

ZZ	zdravotné znevýhodnenie	CPPP a P	centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby	EČ MS	externá časť maturitnej skúšky
SP	sluchové postihnutie	PFIČ	písomná forma internej časti
ZP	zrakové postihnutie	ÚFIČ	ústna forma internej časti
TP	telesné postihnutie	OH	odpovedové hárky
CH+ZO	chorí a zdravotne oslabení	SJL	slovenský jazyk a literatúra
VPU	vývinové poruchy učenia	SJSL	slovenský jazyk a slovenská literatúra
PA+P	poruchy aktivity a pozornosti	AJB2	anglický jazyk úroveň B2
PS	poruchy správania	AJB1	Anglický jazyk úroveň B1
NKS	narušená komunikačná schopnosť	NJB2	Nemecký jazyk úroveň B2
AUT	autizmus alebo ďalšie pervazívne poruchy	NJB1	nemecký jazyk úroveň B1
IVP	Individuálny vzdelávací program	RJB1	ruský jazyk úroveň B1
CŠPP	centrum špeciálno-pedagogického poradenstva	FJB1	francúzsky jazyk úroveň B1
OŠ ObÚ	Odbor školstva Obvodného úradu	MAT	matematika
ŠVS BB	Školské výpočtové stredisko Banská Bystrica	MJL	maďarský jazyk a literatúra

Správa o priebehu a výsledkoch MS 2013 žiakov so zdravotným znevýhodnením

1 Základné informácie o MS žiakov so zdravotným znevýhodnením

V dňoch 12. marca 2013 – 18. marca 2013 sa na stredných školách v Slovenskej republike uskutočnil riadny termín externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra (v školách s vyučovacím jazykom maďarským), maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra (v školách s vyučovacím jazykom ukrajinským), anglický jazyk, nemecký jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk, ruský jazyk a matematika. Termín externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z maďarského jazyka a literatúry sa z dôvodu nepriaznivého počasia presunul z 15. 3. na 18. 3. 2013.

V dňoch 16. apríla 2013 – 18. apríla 2013 sa konala náhradná maturitná skúška pre žiakov, ktorí sa nemohli zúčastniť EČ a PFIČ MS v riadnom termíne.

Na MS v riadnom termíne sa prihlásilo 1267 žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), MS konalo v riadnom termíne 1244 žiakov a traja žiaci v náhradnom termíne. Žiaci so ZZ tvoria časť skupiny žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí môžu mať v zmysle § 4 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov upravené podmienky na vykonanie maturitnej skúšky.

Novelou školského zákona účinnou od 15. 6. 2013 bolo prijaté rozšírenie možnosti konať opravnú skúšku EČ a PFIČ MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, okrem riadneho termínu nasledujúceho školského roka aj v septembri nasledujúceho školského roka.

Opravný termín EČ a PFIČ MS 2013 sa uskutočnil v dňoch 3. – 5. septembra 2013.

Žiaci so ZZ, na ktorých sa vzťahujú úpravy, sú žiaci:

- a) so sluchovým postihnutím,
- b) so zrakovým postihnutím,
- c) s telesným postihnutím,
- d) chorí a zdravotne oslabení,
- e) s vývinovými poruchami učenia,
- f) s poruchami aktivity a pozornosti,
- g) s poruchami správania,
- h) s narušenou komunikačnou schopnosťou,

- i) s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami.

O úpravu podmienok môže požiadať:

- a) žiak špeciálnej školy,
- b) žiak špeciálnej triedy,
- c) žiak so zdravotným znevýhodnením v triede strednej školy vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) spolu s ostatnými žiakmi.

Do MS 2013 sa zapojilo:

- 11 špeciálnych škôl,
- 373 škôl s individuálne integrovanými/ začlenenými žiakmi.

Žiaci so ZZ konali:

- EČ a PFIČ MS z vyučovacích jazykov – SJL, SJSL, MJL,
- EČ a PFIČ MS z cudzích jazykov – AJB2, AJB1, NJB2, NJB1, RJB1, FJB1,
- EČ MS z MAT.

2 Organizačné zabezpečenie maturitných skúšok

2.1 Žiaci so ZZ

NÚCEM vytvoril a zverejnil organizačné pokyny a dokumenty súvisiace s maturitnou skúškou, ktoré boli doplnené o prílohy s podrobnými informáciami o prihlasovaní, úpravách podmienok na vykonanie MS, administrácii EČ a PFIČ MS, úpravách hodnotenia EČ a PFIČ MS pre žiakov so ZZ.

Úpravy testovacích nástrojov pre žiakov so ZZ sa robili v NÚCEM na základe požiadaviek zo škôl. Školy prihlasovali žiakov prostredníctvom elektronického formulára s konkrétnymi požiadavkami na úpravu podľa zdravotného znevýhodnenia žiakov, ktorý bol zverejnený na www.svsbb.sk a na www.nucem.sk.

Žiaci so ZZ pracovali s testami po obsahovej stránke identickými s testami pre intaktných žiakov. Na základe individuálnych potrieb sme vykonali a upravili:

- 67 druhov úprav testov z vyučovacích jazykov pre 520 žiakov, 85 druhov úprav z cudzích jazykov pre 172 žiakov a 14 druhov úprav z matematiky pre 40 žiakov,
- pre 12 žiakov testy do elektronickej podoby – 6 druhov,
- pre 4 žiakov testy do Braillovho písma – 3 druhy.

Úpravy testov na CD robili zamestnanci Podporného centra pre zrakovo postihnutých študentov pri Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK.

V teste zo SJL boli nahradené úlohy, ktoré vyžadovali sluchovú skúsenosť (pre žiakov so SP), úlohy ktoré overovali pravopis (pre žiakov s VPU) a úlohy v ktorých sa vyskytli farby (pre žiakov so ZP).

Pre žiakov boli upravené zvukové nahrávky z AJB2, AJB1, NJB2, NJB1, NJB1m, RJB1 a FJB1.

Tab. 1 Počet druhov úprav testov z jednotlivých predmetov pre žiakov so ZZ

Druh úprav	Predmet									Počet
	SJL	SJSL	AJB2	AJB1	NJB2	NJB1	RJB1	MAT	MJL	
Formálne úpravy	59	4	26	35	7	14	3	14	4	166
Brail. písmo	1	0	1	1	0	0	0	0	0	3
El. forma	2	0	2	2	0	0	0	0	0	6
Počet	62	4	29	38	7	14	3	14	4	175

Tlač a balenie testov sa uskutočnili v priestore NÚCEM spolu s testami pre intaktných žiakov. Testy boli označené ochrannými prvkami, ktoré slúžili na identifikáciu výtlačkov testov. Balili sa do bezpečnostných obálok, na ktorých bol štítok s čiarovým kódom školy, označením ZZ. Na zvukových nosičoch bol štítok s čiarovým kódom školy a označením ZZ. Testy a zvukové nosiče boli súčasťou kompletnej zásielky a boli odoslané na distribučné miesta.

Administrácia EČ a PFIČ MS na školách, kde mali žiakov so ZZ, prebiehala podľa upraveného časového harmonogramu v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení vyhlášky č. 209/2011 Z. z. a organizačných pokynov vypracovaných NÚCEM. Pre žiakov, ktorí pracovali s pomocou asistenta, písali na PC s hlasovým výstupom, alebo mali predĺžený časový limit z cudzích jazykov, boli pripravené samostatné učebne.

Spracovanie odpovedňových hárkov a odosielanie výsledkov EČ MS bolo rovnaké ako u intaktných žiakov.

2.2 Priebeh MS pre žiakov so ZZ

V nasledujúcich riadkoch uvádzame pozitíva a negatíva organizačného zabezpečenia a priebehu maturitných skúšok.

Pozitíva:

- dobrá spolupráca a komunikácia so školami,
- zodpovedný prístup riaditeľov väčšiny škôl,
- dobrá spolupráca a komunikácia s KŠÚ.

Nedostatky zo strany škôl

- chybné uvedenie údajov niektorých škôl v prihlasovaní žiakov so ZZ na maturitnú skúšku:
 - školy prihlásili žiakov so ZZ len do elektronického formulára, požiadavku na konkrétnu úpravu EČ a PFIČ MS pre žiakov so ZZ prostredníctvom vyplneného formulára nezaslali na adresu NÚCEM,
 - školy nenahlásili žiakov zaradených do I. skupiny ani do elektronického formulára
 - žiakov so ZZ nahlasovali po termíne,
 - žiakov s VPU alebo SP prihlásili na celú MS (EČ, PFIČ, ÚFIČ) z cudzieho jazyka a žiaci konali len ÚFIČ,
 - žiadali úpravy pre žiakov so ZZ, ktoré v priebehu štúdia nemali a ktoré nie sú v súlade s platnou vyhláškou,

- školy hodnotili žiakov zo SJL ako žiakov s VPU napriek tomu, že uvedené postihnutie nebolo nahlásené v ŠVS BB ani uvedené vo Formulári na prihlasovanie žiakov so ZZ na MS;
- nedodržiavanie podmienok pre úpravu MS pre žiakov so zdravotným znevýhodnením:
 - niektoré školy neinformovali žiakov o možnosti úprav MS.

Odporúčania:

- oboznámiť žiakov so zdravotným znevýhodnením a ich rodičov s možnosťou úprav maturitnej skúšky a podmienkami, za ktorých môžu byť úpravy žiakovi priznané,
- pri zmene koordinátora MS oboznámiť sa s podmienkami pre úpravu MS pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

3 Charakteristika úprav

3.1 Úpravy EČ MS podľa skupín a druhov znevýhodnenia

Žiaci so zdravotným znevýhodnením boli zaradení do troch skupín podľa stupňa funkčného obmedzenia vyplývajúceho z postihnutia vo vzťahu k EČ a PFIČ MS. Žiaci sa do skupín zaraďujú podľa miery obmedzenia pri práci s testom, nie podľa stupňa postihnutia z lekárskeho hľadiska.

Úpravy EČ a PFIČ MS sa týkali formálnej stránky a predĺženia časového limitu na vykonanie MS, obsah a obťažnosť sa nemenili. Testy overovali rovnaké ciele ako testy intaktných žiakov a súčasne zohľadňovali obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením pracovali:

- s bežnými testami,
- s graficky upravenými testami,
- s testami v bodovom písme,
- s testami v elektronickej forme.

Riešenia úloh značili:

- do OH (I. skupina),
- priamo do testu, nevypíňali OH (II. skupina),
- do počítača – odovzdali tlačový výstup z počítača,
- na samostatný list papiera.

I. skupina – ľahký stupeň obmedzenia

Žiaci zaradení do skupiny s ľahkým stupňom obmedzenia pracovali s testami identickými pre intaktných žiakov. Časový limit na riešenie úloh bol predĺžený od 25 – 75 percent podľa druhu zdravotného znevýhodnenia. Odpovede značili do odpovedových hárkov. Používali kompenzačné pomôcky. Test z cudzieho jazyka pre žiakov so SP neobsahoval časť Počúvanie s porozumením.

II. skupina – stredný stupeň obmedzenia

Žiaci zaradení do skupiny so stredným stupňom obmedzenia pracovali s upravenými testami, odpovede zapisovali priamo do testových zošitov, na PC alebo Pichtovom stroji. Časový limit na riešenie úloh bol predĺžený od 50 – 100 percent podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

Úpravy testov zahrňovali rôzne formálne úpravy testu:

- formáty testu (veľkosť písma, formát A₄, A₃, zvýraznenie a členenie textu pre ľahšiu orientáciu, prepis do Braillovho písma, elektronická forma testu...),

- zvýraznenie kľúčových slov,
- preformulovanie úloh, prípadne nahradenie úloh pre žiakov so sluchovým a zrakovým postihnutím (úlohy, ktoré vyžadovali auditívnu alebo vizuálnu skúsenosť) a žiakov s VPU (úlohy, ktoré overovali pravopis).

Test z cudzieho jazyka pre žiakov so SP neobsahoval časť Počúvanie s porozumením. Žiaci využili pomoc asistenta a tlmočníka posunkovej reči a používali kompenzačné pomôcky.

III. skupina – ťažký stupeň obmedzenia

Žiaci zaradení do skupiny s ťažkým stupňom postihnutia boli schopní absolvovať maturitnú skúšku alebo jej časť s pomocou asistenta.

Žiaci s viacnásobným postihnutím, ktorým sa v priebehu štúdia zmenil zdravotný stav, vykonali iba externú časť a ústnu formu maturitnej skúšky.

Žiaci s viacnásobným postihnutím boli zaradení do skupiny zdravotného znevýhodnenia podľa primárneho postihnutia. Pri úprave testu sa prihliadalo aj na sekundárne postihnutie.

3.2 Úpravy PFIČ MS

Žiaci so zdravotným znevýhodnením písali PFIČ MS:

- na dvojhárky,
- na počítači,

Pre hodnotenie boli žiaci rozdelení do dvoch skupín:

- žiaci so ZZ bez skupiny žiakov s VPU – žiaci boli hodnotení rovnako ako intaktní žiaci,
- žiaci so ZZ – skupina žiakov s VPU – žiaci mali upravené hodnotenie.

Úpravy PFIČ MS sa konali na školách. Koordinátor zväčšil témy PFIČ MS z vyučovacích jazykov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením podľa potreby. Pre žiakov so ZP, ktorí pracovali s testami v Braillovom písme, koordinátor adekvátnym spôsobom nahral témy PFIČ MS, aby si žiaci vypočuli nahrávku.

Administrátor pripravil pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZP, TP, VPU) na PFIČ MS viac hárkov, žiaci mohli podľa potreby písať cez 2, prípadne viac riadkov alebo na čistý hárk. Počet vypracovaných hárkov závisel od veľkosti písma žiaka.

3.3 Hodnotenie EČ a PFIČ MS vo vyučovacích a cudzích jazykoch žiakov s vývinovými poruchami učenia:

- a) Žiaci so zdravotným znevýhodnením boli hodnotení rovnako ako intaktní žiaci, až na skupinu žiakov s vývinovými poruchami učenia – dyslexia, dysgrafia, dysortografia. Dyskalkúlia len v spojení s dyslexiou, dysgrafiou, dysortografiou.
- b) Úpravy hodnotenia sa týkali iba žiakov s vývinovými poruchami učenia, ktorým úpravu hodnotenia navrhol v odbornom posudku špeciálny pedagóg z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva.
- c) U žiakov spomínaných v bode a) sa upravilo hodnotenie nasledovne:
 - EČ MS – pravopisné chyby boli prípustné, hodnotila sa len obsahová stránka odpovede,
 - PFIČ MS – zrušilo sa hodnotenie vonkajšej formy. V rámci vnútornej formy sa nehodnotil pravopis.

4 Prehľad výsledkov žiakov so ZZ v MS 2013

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov testov z vyučovacích jazykov, cudzích jazykov a matematiky sme vychádzali z *Komparácie výsledkov intaktných žiakov a žiakov so zdravotným znevýhodnením*, Ringlerová, NÚCEM, 2013.

Maturitnej skúšky v riadnom termíne v školskom roku 2012/2013 sa zúčastnilo 1244 žiakov so ZZ. Podľa typu školy bolo 187 žiakov so zdravotným znevýhodnením z gymnázií a 1057 zo stredných odborných škôl a konzervatórií.

Tab. 2 Počet žiakov so ZZ podľa druhu zdravotného znevýhodnenia a typu školy

Druh zdravotného znevýhodnenia	Počet ž.	Typ školy			
		Gy		SOŠ	
		Špec. šk.	Integr.	Špec. šk.	Integr.
Sluchové postihnutie	76	2	7	22	45
Zrakové postihnutie	32	2	12	4	14
Telesné postihnutie	81	4	12	32	33
Chorí a zdravotne oslabení	47	0	13	3	31
Vývinové poruchy učenia	965	1	121	6	837
Poruchy aktivity a pozornosti	19	0	4	0	15
Poruchy správania	5	0	0	0	5
Narušená komunikačná schopnosť	8	0	3	0	5
Autizmus	11	0	6	0	5
Spolu	1244	9	178	67	990

V tabuľke 3 je uvedený počet žiakov so ZZ, ktorí sa zúčastnili MS 2013, podľa:

- druhu znevýhodnenia,
- testu a úrovne.

Tab. 3 Počet žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia a predmetu v EČ MS

Zdravotné znevýhodnenie	SJL	SJSL	AJB2	AJB1	NJB2	NJB1	RJB1	MAT	MJL
SP	76	x	4	7	1	1	x	6	x
ZP	29	2	9	12	1	3	1	5	2
TP	80	1	12	41	1	11	1	2	1
CH + ZO	47	x	15	18	1	4	1	3	x
VPU	958	7	54	174	3	28	3	63	7
PA + P	19	x	4	8	1	3	x	1	x
PS	5	x	2	4	x	1	x	x	x
NKS	8	x	2	4	x	2	x	2	x
AUT	11	x	5	2	1	1	x	3	x
Spolu	1233	10	105	270	9	54	6	85	10

V tabuľke 4 sú uvedení žiaci so SP a VPU, ktorí konali z cudzieho jazyka len ÚFIČ MS v zmysle § 5 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení vyhlášky č. 209/2011 Z. z., v tabuľke 5 žiaci so SP, ktorí si zvolili náhradu cudzieho jazyka v zmysle § 17 ods. 2 uvedenej vyhlášky.

Tab. 4 Počet žiakov so SP a VPU, ktorí konali z cudzieho jazyka len ÚFIČ MS

Zdravotné znevýhodnenie	Predmet							Počet
	AJB2	AJB1	NJB2	NJB1	RJB2	RJB1	TAJ1	
SP	3	32	0	15	0	1	0	51
VPU	38	502	6	144	1	9	1	701
Počet	41	534	6	159	1	10	1	752

Tab. 5 Počet žiakov so SP, ktorí si vybrali náhradu cudzieho jazyka

Druh zdrav. znevýhodnenia	Predmet			Počet
	MAT	NOS	ON	
SP	3	1	8	12

V tabuľke 6 uvádzame úspešnosť žiakov so ZZ v percentách a podľa druhu znevýhodnenia.

Tab. 6 Úspešnosť žiakov so ZZ podľa predmetov v EČ MS v percentách

Zdravotné znevýhodnenie	SJL	SJSL	AJB2	AJB1	NJB2	NJB1	RJB1	MAT	MJL
SP	52,2	x	57,5	47,1	42,5	32,5	x	38,3	x
ZP	62,6	49,2	55,7	49,0	51,7	49,4	23,3	48,0	57,0
TP	61,3	40,6	64,6	55,2	59,2	44,2	40,0	71,7	48,4
CH + ZO	60,5	x	55,2	53,1	17,5	40,0	93,3	37,8	x
VPU	53,1	57,1	64,0	48,0	75,0	36,6	75,6	46,2	55,8
PA + P	59,5	x	50,2	44,6	33,3	29,4	x	30,0	x
PS	46,6	x	x	35,0	x	23,3	x	x	x
NKS	61,7	x	76,3	32,9	x	44,2	x	83,3	x
AUT	65,1	x	76,7	38,3	32,5	45,0	x	74,4	x
Spolu	54,3	53,9	62,1	48,8	51,3	38,8	63,9	47,8	55,3

4.1 Vyučovacie jazyky

Slovenský jazyk a literatúra

Test zo SJL riešilo 1233 žiakov s úspešnosťou **54,3** percent.

Tab. 7 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov – EČ MS SJL

	Žiaci	Počet	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	52293	62,0	,1
	so ZZ	1233	54,3	,4
	spolu	53526	61,8	,1

Medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov so ZZ nebol preukázaný vecne významný rozdiel v dosiahnutej úspešnosti.

Úspešnosť menšiu ako 33 % malo 93 žiakov so ZZ, čo predstavuje 7,5 % z 1233 žiakov ZZ, ktorí písali EČ MS zo SJL.

Tab. 8 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia – EČ MS SJL

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Smer. odchýlka
VPU	53,1	958	13,8
SP	52,2	76	12,7
ZP	62,6	29	14,8
TP	61,3	80	16,3
CH+ZO	60,5	47	14,0
NKS	61,7	8	21,0
PA+A	59,5	19	12,3
AUT	65,1	11	18,2
PS	46,6	5	5,5
Spolu	54,3	1233	14,3

Výsledky žiakov ZP, CH+ZO a TP v porovnaní s národným priemerom (61,8 %) sú porovnateľné, výsledky žiakov VPU a SP sú horšie v porovnaní s národným priemerom na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov s ostatnými druhmi postihnutia pre ich malý počet neinterpretujeme.

Podrobnejšia analýza výsledkov EČ a PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so ZZ je v ďalšej časti správy.

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Test zo SJSL riešilo 10 žiakov s úspešnosťou **53,9** percent.

Tab. 9 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov – EČ MS SJSL

	Žiaci	Počet	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	2182	54,9	,3
	so ZZ	10	53,9	3,5
	spolu	2191	54,9	,3

Dosiahnuté výsledky pre malý počet žiakov ZZ neinterpretujeme.

Tab. 10 Celková úspešnosť žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Smerodajná odchýlka
VPU	55,8	7	10,2
ZP	57,0	2	12,2
TP	48,4	1	.
Spolu	55,3	10	9,6

Dosiahnuté výsledky žiakov podľa druhu postihnutia neinterpretujeme pre malý počet žiakov.

Maďarský jazyk a literatúra

Test z MJL riešilo 10 žiakov s priemernou úspešnosťou **54,2** percent.

Tab.11 Celková úspešnosť žiakov so ZZ a intaktných žiakov – EČ MS MJL

	Žiaci	Počet	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	2182	61,0	,3
	so ZZ	10	55,3	3,0
	spolu	2192	60,9	,3

Dosiahnuté výsledky pre malý počet žiakov ZZ neinterpretujeme.

4.2 Cudzie jazyky

Testy EČ MS oboch úrovní pozostávali z troch častí:

- *Počúvanie s porozumením,*
- *Gramatika a lexika,*
- *Čítanie s porozumením.*

Úrovně sa odlišovali iba stupňom obsahovej náročnosti a počtom položiek v testoch. Test úrovně B2 obsahoval 80 položiek – trvanie testu 120 min, test úrovně B1 60 položiek – trvanie testu 100 min.

Žiaci so ZZ mali predĺžený čas na vypracovanie testu podľa druhu a stupňa postihnutia. Test pre žiakov so sluchovým postihnutím neobsahoval časť *Počúvanie s porozumením*.

Anglický jazyk B2

Test z anglického jazyka úroveň B2 riešilo 105 žiakov s úspešnosťou **62,1** percent.

Tab.12 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní – EČ MS AJB2

	Žiaci	Počet	Priemer	Smerodajná odchýlka	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	14714	63,2	16,7	,1
	so ZZ	105	62,1	20,1	2,0
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	14714	70,8	21,5	,2
	so ZZ	102	67,8	25,4	2,5
Úspešnosť v gramatike	intaktní	14714	54,3	16,7	,1
	so ZZ	105	54,8	19,7	1,9
Úspešnosť v čítaní	intaktní	14714	64,5	18,6	,2
	so ZZ	105	64,2	21,6	2,1

Medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov so ZZ neboli preukázané vecne významné rozdiely.

Tab.13 Tabuľka úspešnosti (v %) podľa druhu ZZ – EČ MS AJB2

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Smerodajná odchýlka
VPU	64,0	54	19,8
SP	57,5	4	12,3
ZP	55,7	9	15,2
TP	64,6	12	19,7
CH+ZO	55,2	15	24,4
NKS	76,3	2	2,9
PA+A	50,2	4	24,5
AUT	76,7	5	16,6
Spolu	62,1	105	20,1

Anglický jazyk B1

Test z anglického jazyka úroveň B1 riešilo 270 žiakov s úspešnosťou **48,8** percent.

Tab.14 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní – EČ MS AJB1

Žiaci		Počet	Priemer	Smerodajná odchýlka	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	25221	55,4	19,7	,1
	so ZZ	270	48,8	21,6	1,3
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	25221	61,4	22,3	,1
	so ZZ	267	52,6	24,0	1,5
Úspešnosť v gramatike	intaktní	25221	51,7	21,1	,1
	so ZZ	270	46,6	24,0	1,5
Úspešnosť v čítaní	intaktní	25221	53,1	24,9	,2
	so ZZ	270	47,4	26,1	1,6

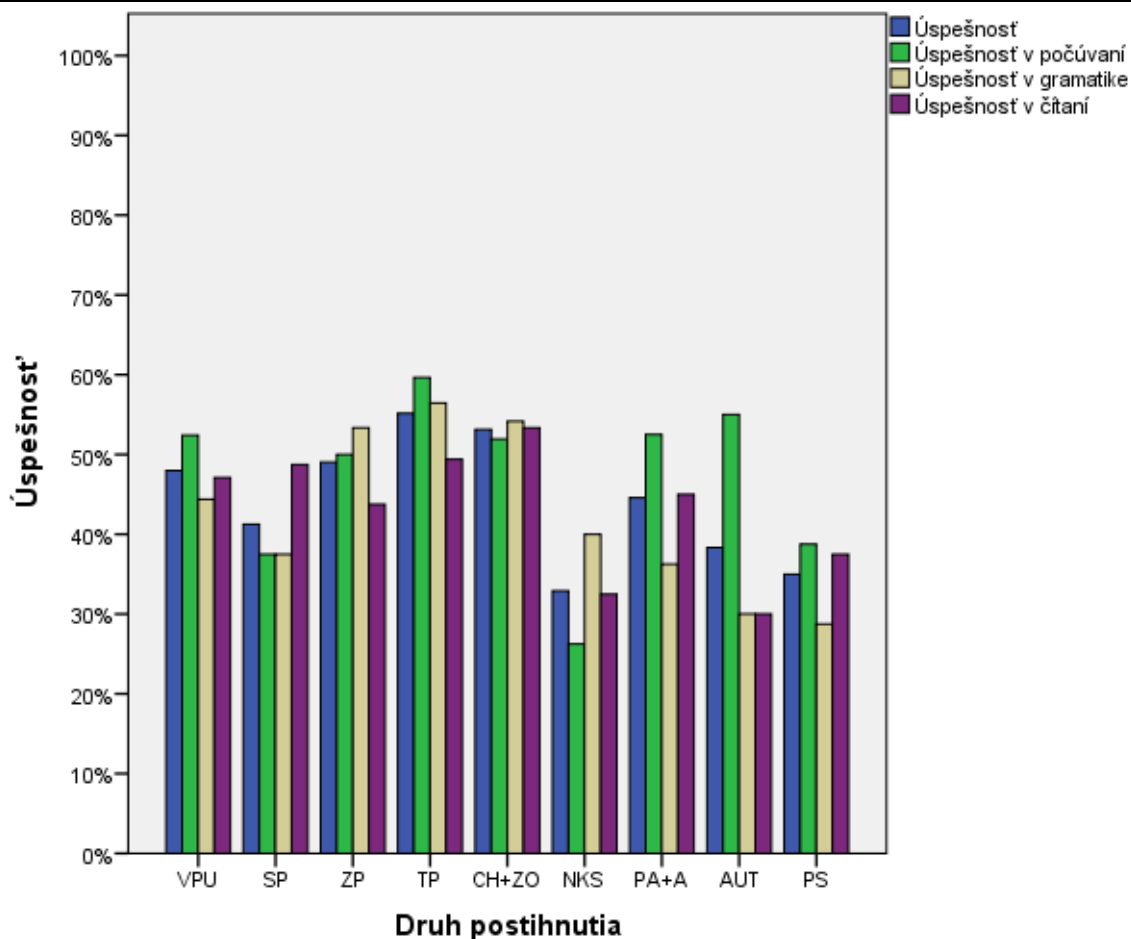
Medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov so ZZ neboli preukázané vecne významné rozdiely v celkovej úspešnosti ani v úspešnosti v počúvaní, gramatike a čítaní.

Úspešnosť menšiu ako 33 % dosiahlo 67 žiakov so ZZ, čo predstavuje 24,8 % z 270 žiakov, ktorí písali EČ MS z AJB1.

V tabuľke 15 uvádzame v % celkovú úspešnosť podľa druhu ZZ a na obr. 1 úspešnosť v častiach EČ MS v AJB1 žiakov so ZZ podľa druhu ZZ.

Tab. 15 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia – EČ MS AJB1

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Smerodajná odchýlka
VPU	48,0	174	21,4
SP	47,1	7	24,1
ZP	49,0	12	22,6
TP	55,2	41	23,2
CH+ZO	53,1	18	16,3
NKS	32,9	4	16,4
PA+A	44,6	8	21,7
AUT	38,3	2	2,4
PS	35,0	4	26,1
Spolu	48,8	270	21,6

Obr. 1 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia a častí testu – EČ MS AJB1

V porovnaní s národným priemerom (55,3 %) žiaci s VPU dosiahli horší výsledok na úrovni miernej vecnej významnosti a žiaci s TP dosiahli porovnateľný výsledok. Žiakov s inými druhmi ZZ nehodnotíme pre ich malý počet.

Tab.16 Priemerné známky žiakov so ZZ

Druh postihnutia	Priemer	Počet
VPU	3,22	174
SP	3,00	7
ZP	3,00	12
TP	3,32	41
CH+ZO	2,83	18
NKS	3,50	4
PA+A	3,62	8
AUT	3,50	2
PS	3,50	4
Spolu	3,22	270

Tab. 17 Znamky žiakov so ZZ

		Druh postihnutia									Spolu
		VPU	SP	ZP	TP	CH+ZO	NKS	PA+A	AUT	PS	
Znamka	1	8	1	1	3	3	0	0	0	0	16
	2	37	1	4	6	3	0	1	0	0	52
	3	53	2	1	12	7	2	2	1	3	83
	4	60	3	6	15	4	2	4	1	0	95
	5	16	0	0	5	1	0	1	0	1	24
Spolu		174	7	12	41	18	4	8	2	4	270

Nemecký jazyk B2

Test z NJB2 riešilo 9 žiakov s úspešnosťou **51,3** percent.

Tab. 19 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní – EČ MS NJB2

Žiaci		Počet	Priemer	Smerodajná odchýlka	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	2024	44,5	16,9	,4
	so ZZ	9	51,3	23,2	7,7
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	2024	46,7	17,6	,4
	so ZZ	8	56,3	24,2	8,5
Úspešnosť v gramatike	intaktní	2024	46,1	18,3	,4
	so ZZ	9	51,4	26,5	8,8
Úspešnosť v čítaní	intaktní	2024	40,7	21,0	,5
	so ZZ	9	47,8	23,9	8,0

Tab. 20 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Smerodajná odchýlka
VPU	75,0	3	18,3
SP	42,5	1	.
ZP	51,7	1	.
TP	59,2	1	.
CH+ZO	17,5	1	.
PA+A	33,3	1	.
AUT	32,5	1	.
Spolu	51,3	9	23,2

Nemecký jazyk B1

Test z NJB1 riešilo 54 žiakov s úspešnosťou **38,8** percent.

Tab. 21 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní – EČ MS NJB1

Žiaci		Počet	Priemer	Smerodajná odchýlka	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	8897	44,3	15,9	,2
	so ZZ	54	38,8	15,1	2,1
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	8897	46,9	20,3	,2
	so ZZ	53	39,7	19,0	2,6
Úspešnosť v gramatike	intaktní	8897	42,9	21,8	,2
	so ZZ	54	36,5	22,1	3,0
Úspešnosť v čítaní	intaktní	8897	43,2	17,0	,2
	so ZZ	54	40,5	18,0	2,4

Neboli preukázané vecne významné rozdiely medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov so ZZ.

Úspešnosť menšiu ako 33 % dosiahlo 19 žiakov so ZZ, čo predstavuje 35,2 % zo 54 žiakov, ktorí písali EČ MS z NJB1.

V tabuľke 22 uvádzame v % celkovú úspešnosť žiakov so ZZ podľa druhu zdravotného znevýhodnenia v EČ MS v NJB1

Tab. 22 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia – EČ MS NJB1

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Smerodajná odchýlka
VPU	36,6	28	17,7
SP	32,5	1	.
ZP	49,4	3	5,1
TP	44,2	11	12,7
CH+ZO	40,0	4	13,5
NKS	44,2	2	3,5
PA+A	29,4	3	5,1
AUT	45,0	1	.
PS	23,3	1	.
Spolu	38,8	54	15,1

Ruský jazyk B1

Test z RJB1 riešili 6 žiaci s úspešnosťou **63,9** percent.

Tab. 23 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní – EČ MS RJB1

Žiaci		Počet	Priemer	Smerodajná odchýlka	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	1304	52,7	15,5	,4
	so ZZ	6	63,9	26,6	10,9
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	1304	58,2	16,2	,4
	so ZZ	6	67,5	28,8	11,7
Úspešnosť v gramatike	intaktní	1304	47,6	19,2	,5
	so ZZ	6	59,2	27,8	11,4
Úspešnosť v čítaní	intaktní	1304	52,2	24,2	,7
	so ZZ	6	65,0	26,8	11,0

Dosiahnuté výsledky pre malý počet žiakov ZZ neinterpretujeme..

Tab. 24 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia – EČ MS RJB1

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Štd. chyba priemeru
VPU	75,6	3	5,4
ZP	23,3	1	.
TP	40,0	1	.
CH+ZO	93,3	1	.
Spolu	63,9	6	26,6

MAT

Test z MAT riešilo 85 žiakov s priemernou úspešnosťou **47,8** percent.

Test z matematiky obsahoval 20 úloh s krátkou odpoveďou a 10 úloh s výberom odpovede. Zahŕňa všetky tematické okruhy a úrovne kognitívnej náročnosti myšlienkových operácií potrebných na vyriešenie úlohy.

Tab. 25 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov – EČ MS MAT

	Žiaci	Počet	Priemer	Smerodajná odchýlka	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	8118	50,9	19,3	0,2
	so ZZ	85	47,8	20,1	2,2

Rozdiely medzi intaktnými žiakmi a žiakmi so ZZ neboli vecne významné.

Úspešnosť menšiu ako 33 % dosiahlo 22 žiakov so ZZ, čo predstavuje 25,9 % z 85 žiakov, ktorí písali EČ MS.

Tab. 26 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia – EČ MS MAT

Druh postihu	Priemer	Počet	Štd. chyba priemeru
VPU	46,2	63	18,8
SP	38,3	6	17,1
ZP	48,0	5	17,1
TP	71,7	2	11,8
CH+ZO	37,8	3	19,2
NKS	83,3	2	4,7
PA+A	30,0	1	.
AUT	74,4	3	27,1
Spolu	47,8	85	20,1

5 Záver

Výsledky testov EČ MS žiakov so zdravotným znevýhodnením sú v predmetoch SJL, SJSL, MJL, AJB2, AJB1, NJB2, NJB1, RJB1 a MAT porovnateľné s výsledkami intaktných žiakov. Rozdiely vo výsledkoch sú medzi jednotlivými druhmi postihnutí. Pre žiakov so ZZ sa upravovali testy po formálnej stránke, nemenil sa obsah, overovali sa rovnaké špecifické ciele a myšlienkové operácie ako u žiakov intaktnej populácie.

Podrobnejšia analýza výsledkov EČ a PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so ZZ je v ďalšej časti správy.

Výsledky žiakov so zdravotným znevýhodnením len konštatujeme, z výsledkov nevyvodzujeme jednoznačné závery vzhľadom na nízke počty žiakov v porovnaní s intaktnými žiakmi. Výsledky žiakov so ZZ v ďalších vyučovacích jazykoch, cudzích jazykoch a matematike neboli vzhľadom na malé počty žiakov podrobené hlbšej analýze.

Analýza výsledkov externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so zdravotným znevýhodnením

Úvod

Dňa 12. marca 2013 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom slovenským a ukrajinským uskutočnila externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry (SJL).

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a intaktných žiakov z celého Slovenska.

Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Prvá kapitola správy prináša charakteristiku testu, jeho štruktúru.

V kapitole *Výsledky* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testu, kvantifikujeme štatistický súbor a prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska typu školy, pohlavia, známky a druhu zdravotného znevýhodnenia.

Kapitola *Interpretácia výsledkov* prináša položkovú analýzu žiakov so ZZ, oboznamuje s celkovou úspešnosťou testu a žiakov v čítaní s porozumením a v jednotlivých oblastiach jazyka a literatúry. Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali z *Komparácie výsledkov intaktných žiakov a žiakov so zdravotným znevýhodnením* (Ringlerová, V., 2013). V správe pracujeme a odvolávame sa na variant testu 2487 a Kľúč správnych odpovedí prislúchajúci tomuto variantu. Oba dokumenty sú zverejnené na www.nucem.sk.

Výsledky PFIČ MS interpretujeme v poslednej kapitole, kde hodnotíme výber tém a úspešnosť písomnej formy internej časti MS. Vychádzali sme z *Komparácie výsledkov intaktných žiakov a žiakov so zdravotným znevýhodnením* (Ringlerová, V., 2013).

V *Závere* sumarizujeme štatistické zistenia, hodnotenie výkonov populačného ročníka a meracieho nástroja.

1 Charakteristika testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Cieľ testu bol totožný s cieľom pre intaktných žiakov - preveriť pomocou produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Test bol určený všetkým maturantom všetkých typov stredných škôl, ktorí sa pripravovali na maturitnú skúšku zo slovenského jazyka a literatúry. Rešpektoval vyhlášku o ukončovaní štúdia na stredných školách a obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedal *Cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry*.

Test zohľadňoval úpravy pre jednotlivé druhy zdravotného znevýhodnenia v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 318/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Predpísaný čas 90 minút určený na trvanie testovania bol predĺžený podľa druhu a stupňa zdravotného znevýhodnenia žiaka. Každá úloha mala váhu 1 bodu, spolu 64 bodov.

Test obsahoval 8 východiskových textov rôznej dĺžky a 64 testových úloh. Ku každému autentickému, prípadne upravenému textu sa viazal súbor ôsmich otázok, z ktorých päť bolo uzavretých s alternatívnou možnosťou odpovede (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené, doplňovacie, ktoré vyžadovali krátku odpoveď.

Texty boli obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami, písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca žiakových skúseností. Obsahovali literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote, vyhovovali rozsahu vedomostí a skúseností žiakov.

V teste sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na celkové porozumenie textu, osvojenie literatúry, teórie literatúry, literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe, komunikácie a štylistiky v rozsahu *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry*. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z dvoch publicistických, jedného náučného textu, z troch textov slovenskej a dvoch textov svetovej literatúry. Zastúpené boli texty lyrické, epické aj dramatické. Úlohy, ktoré boli k jednotlivým textom v teste zoradené podľa náročnosti od najľahších po najťažšie, boli rozdelené na:

- úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradovanie, zoradovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia), $w = 1$,
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie), $w = 2$,

- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov), w = 3.

Úpravy pre žiakov so ZZ sú uvedené v správe v bode 3 Charakteristika úprav.

Administrácia testov bola realizovaná podľa vopred stanoveného harmonogramu a organizačných pokynov vo všetkých školách súčasne. Doobeda sa písala EČ MS a poobede PFIČ MS. Administrátormi testov boli interní učitelia školy. Počas administrácie testov a pri hodnotení úloh s krátkou odpoveďou EČ MS externý dozor vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia predmetových maturitných komisií.

Žiaci, ktorí vyžadovali pomoc asistenta, pracovali v samostatnej miestnosti.

Žiaci písali riešenia úloh:

- a) do OH (I. skupina),
- b) priamo do testu, nevypĺňali OH (II. skupina),
- c) do počítača – odovzdali tlačový výstup z počítača,
- d) na samostatný list papiera.

V prípade b), c), d) hodnotiteľ prepísal riešenia úloh s výberom odpovede z testu do OH č. 1, riešenia ÚKO EČ MS do OH č. 2, ohodnotil ÚKO a hodnotenie zaznamenal do OH č. 2.

Originály škola odoslala na centrálnu vyhodnotenie, kópie zostali v škole.

Hodnotiteľmi úloh s krátkou odpoveďou EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy, ktorí hodnotili podľa centrálne vypracovaných Pokynov na hodnotenie, Kritérií na hodnotenie PFIČ a podľa Kľúča správnych odpovedí.

2 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Do testovania v predmete **slovenský jazyk a literatúra** sa zapojilo **1233 žiakov z 373 škôl**. Počet žiakov gymnázií bol 178 a ostatných stredných škôl 1055.

2.1 Úspešnosť testu EČ MS slovenský jazyk a literatúra

Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre), z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obťažnosť úlohy, získal riešiteľ jeden bod.

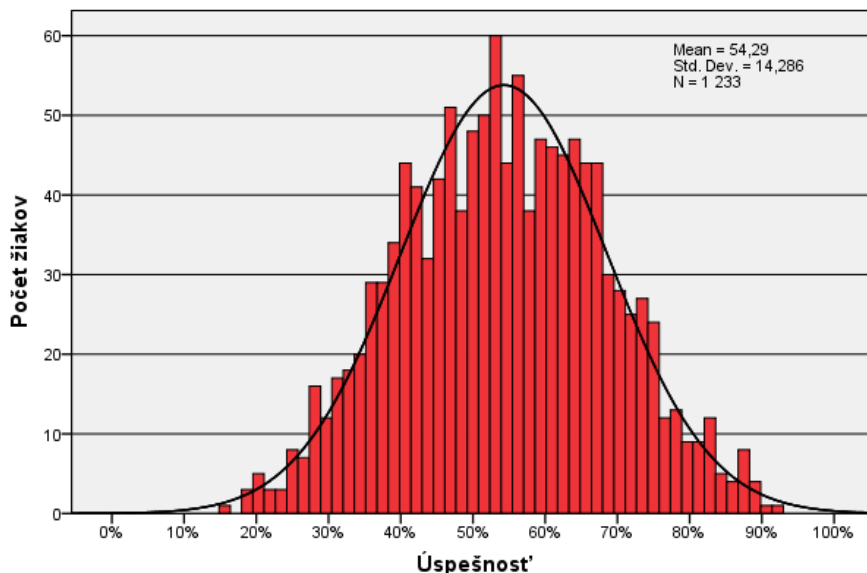
V teste EČ MS zo SJL dosiahli žiaci so ZZ priemernú úspešnosť **54,3** percent. Najvyššia dosiahnutá úspešnosť bola **92,2** percent a najnižšia **15,6** percent.

Tab.27 Výsledné psychometrické charakteristiky testu SJL

**Slovenský jazyk a literatúra - psychometrické
charakteristiky testu (úspešnosť)**

	Test
	SJL13
	Priemer
Počet testovaných žiakov	1233
Maximum	92,2
Minimum	15,6
Priemer	54,3
Štandardná odchýlka	14,3
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,4
Cronbachovo alfa	,85
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,5

Slovenský jazyk a literatúra - histogram úspešnosti

Obr.2 Histogram úspešnosti žiakov so ZZ

Tab. 28 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov

Žiaci	Počet	Priemer	Štd. chyba priemeru
Intaktní	52293	62,0	,1
So zz	1233	54,3	,4
Spolu	53526	61,8	,1

Medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov so ZZ nebol preukázaný štatisticky významný rozdiel v prospech intaktných žiakov.

➤ Úspešnosť podľa typu školy

Tab.29 Celková úspešnosť žiakov ZZ a intaktných žiakov podľa typu školy

Typ školy	Priemer %		Počet		Smerodajná odchýlka	
	Žiaci		Žiaci		Žiaci	
	Intaktní	So zz	Intaktní	So zz	Intaktní	So zz
Gym	72,8	68,8	17572	178	11,5	11,0
Soš a konzervatóriá	56,5	51,8	34721	1055	12,8	13,3

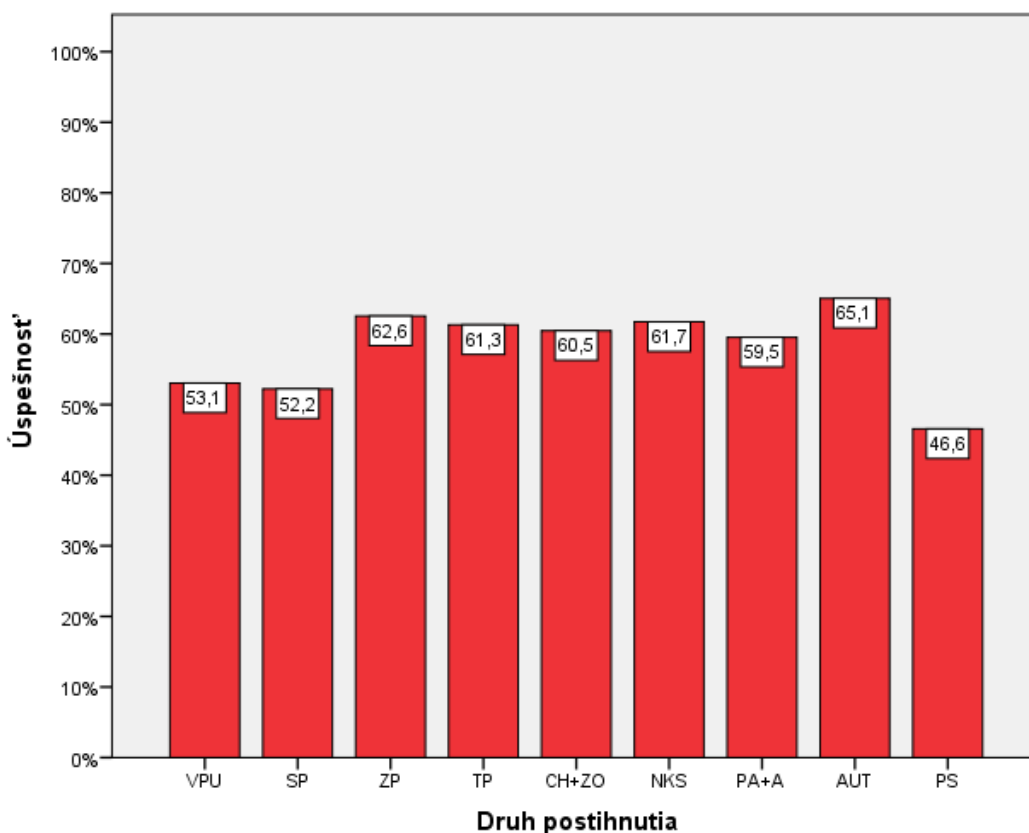
Úspešnejšie z hľadiska typu školy boli gymnáziá so 68,8 percentami. Stredné odborné školy a konzervatóriá dosiahli 51,8 percent. Rozdielnosť v úspešnosti sa v rámci uvedených typov škôl dala očakávať.

➤ Úspešnosť žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia

Tab.30 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia

Druh postihnutia	Priemer	Počet	Smerodajná odchýlka
VPU	53,1	958	13,8
SP	52,2	76	12,7
ZP	62,6	29	14,8
TP	61,3	80	16,3
CH+ZO	60,5	47	14,0
NKS	61,7	8	21,0
PA+A	59,5	19	12,3
AUT	65,1	11	18,2
PS	46,6	5	5,5
Spolu	54,3	1233	14,3

Výsledky žiakov ZP, CH+ZO, TP sú v porovnaní s národným priemerom porovnateľné, výsledky žiakov VPU, SP sú horšie v porovnaní s národným priemerom na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov s ostatnými druhmi postihnutia pre ich malý počet neinterpretujeme.

Obr. 3 Úspešnosť žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia

➤ Úspešnosť podľa známky

Tab.32 Priemerné známky žiakov so ZZ podľa druhu ZZ

Druh postihnutia	Priemer	Počet
VPU	3,34	958
SP	2,96	76
ZP	2,52	29
TP	2,86	80
CH+ZO	2,89	47
NKS	3,00	8
PA+A	3,26	19
AUT	3,09	11
PS	4,00	5
Spolu	3,25	1233

Tab. 33 Korelácia známky a úspešnosti v teste

Druh postihnutia	Úspešnosť	
	Pearsonov korelačný koeficient	Počet
VPU	-,381	958
SP	-,373	76
ZP	-,153	29
TP	-,565	80
CH+ZO	-,497	47
NKS	-,575	8
PA+A	-,391	19
AUT	-,186	11
PS	-,202	5

Najväčšia závislosť medzi známkou a úspešnosťou v teste je u žiakov telesne postihnutých a chorých a zdravotne oslabených (NKS pre malý počet žiakov neinterpretujeme).

Tab. 34 Priemerné známky žiakov podľa typu školy

Druh postihnutia	Typ školy					
	GYM		SOŠ a konzervatóriá		Spolu	
	Priemer	Počet	Priemer	Počet	Priemer	Počet
VPU	2,77	114	3,42	844	3,34	958
SP	2,20	10	3,08	66	2,96	76
ZP	2,33	9	2,60	20	2,52	29
TP	1,86	14	3,08	66	2,86	80
CH+ZO	2,89	18	2,90	29	2,89	47
NKS	2,00	2	3,33	6	3,00	8
PA+A	2,60	5	3,50	14	3,26	19
AUT	2,67	6	3,60	5	3,09	11
PS			4,00	5	4,00	5

Žiakov sme rozdelili podľa typu školy na dve skupiny. V jednej skupine boli zaradení žiaci navštevujúci gymnáziá, v druhej žiaci navštevujúci SOŠ a konzervatóriá.

U žiakov s VPU, SP a ZP, ktorí navštevujú gymnáziá, je veľká tesnosť vzťahu medzi známkou a dosiahnutou úspešnosťou v teste, u žiakov s TP je táto závislosť mierna. U ostatných postihnutí výsledky pre malý počet žiakov neinterpretujeme.

Najväčšia tesnosť vzťahu medzi známkou a úspešnosťou u žiakov, ktorí navštevujú SOŠ a konzervatóriá, sa prejavila u telesne postihnutých. U ostatných postihnutí je táto závislosť malá, alebo ju pre malý počet žiakov neinterpretujeme.

Úspešnosť nižšiu ako 33% dosiahlo 93 žiakov so ZZ, čo predstavuje 7,5% z 1233 žiakov, ktorí písali EČ MS SJL.

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali z *Komparácie výsledkov intaktných žiakov a žiakov so zdravotným znevýhodnením* (Ringlerová, V., 2013).

3.1 Štatistické charakteristiky

Štatistické charakteristiky, ktoré použijeme pri interpretácii jednotlivých úloh, položiek testu treba ponímať nasledovne:

Medzipoložková korelácia *P. Bis.* (*Point Biserial*) určuje vzťah medzi úspešnosťou riešenia konkrétnej jednej položky a úspešnosťou žiaka v riešení zvyšných položiek testu. Hodnoty *P. Bis.* v tabuľkách sa uvádzajú v stonásobku skutočnej hodnoty pre lepšiu čitateľnosť. Položky podľa *P. Bis.* rozdeľujeme do nasledovných skupín:

- záporná hodnota – položka nerozlišuje dobrých a slabých žiakov,
- hodnota okolo 0 – veľmi slabá rozlišovacia schopnosť,
- hodnota väčšia ako 25 – dobrá rozlišovacia schopnosť.

Úlohy s výberom odpovede sa vyhodnocujú v tabuľkách, kde v prvom riadku je hodnota *P. Bis.* každej možnosti, v druhom riadku podiel žiakov (*p*) a v treťom riadku počet žiakov (*N*), ktorí si vybrali danú možnosť. Žltou farbou je označený stĺpec so správnou odpoveďou. Posledný stĺpec (X) označuje žiakov, ktorí na úlohu neodpovedali. Položky s výberom odpovede hodnotíme podľa nasledovných kritérií:

1. podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu odpoveď, by mal byť najväčší,
2. hodnota *P. Bis.* pri správnej odpovedi by mala byť hodnota kladná, väčšia ako 20 (optimálne väčšia ako 25),
3. hodnota *P. Bis.* pri nesprávnej odpovedi (distraktore) by mala byť hodnota záporná.

Nedodržanie týchto kritérií je v tabuľkách farebne zvýraznené.

Úspešnosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili položku.

Obťažnosť položky je doplnkom úspešnosti položky do hodnoty 100 %. Položky podľa percentuálnej hodnoty obťažnosti rozdeľujeme do nasledovných skupín:

hodnota obťažnosti v %	obťažnosť položky
<0; 20>	veľmi obťažná
(20; 40>	obťažná
(40; 60>	stredne obťažná
(60; 80>	ľahká
(80; 100>	veľmi ľahká

Obťažnosť testovej úlohy je dvojrozmerná. Jej cieľom nie je len zisťovať osvojenie si požadovaných vedomostí a zručností zahrnutých do obsahu vyučovania slovenského jazyka a literatúry, ale aj to, akú náročnú kognitívnu operáciu dokáže žiak zvládnuť.

Distribúcia úspešnosti vyjadruje vzťah medzi úspešnosťou položky a celkovou výkonnosťou žiaka. Interpretuje sa grafmi, ktoré majú na osi x rozdelenie žiakov do 10 výkonnostných skupín a na osi y úspešnosť danej položky v danej výkonnostnej skupine.

Citlivosť (rozlišovacia sila položky) je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Ak všetkých žiakov rozdelíme podľa vzostupnej úspešnosti do desiatich skupín (od 10 do 1), tak rozdiel úspešnosti najlepšej a najslabšej skupiny je hodnota citlivosti položky.

Citlivosť nižšiu ako 30 % považujeme za nedostatočnú, záporná hodnota identifikuje kritickú položku.

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli žiadnu odpoveď.

Vyššia ako 30 % neriešenosť položky by mala tvorcov testu vyzvať k úvahe nad príčinami, viac ako 50 % neriešenosť, obzvlášť pri veľkých súboroch, môžeme považovať za kritickú.

3.2 Súhrnné charakteristiky položiek

Tab. 35 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32

Slovenský jazyk a literatúra - forma 2487^a

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiachnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	64,0	33,2	,00	,00	,00	,174
2	41,7	32,5	,00	,12	,12	,152
3	81,1	31,9	,00	,24	,24	,329
4	17,0	29,4	,00	,49	,49	,183
5	61,3	45,5	,00	,49	,49	,274
6	38,5	49,4	,00	8,13	8,13	,295
7	54,2	65,0	,00	14,68	14,68	,416
8	14,1	41,0	,00	27,31	27,31	,278
9	79,5	33,7	,00	,12	,12	,314
10	67,1	31,7	,00	,61	,61	,226
11	84,0	27,0	,00	,24	,24	,297
12	45,6	43,0	,00	,24	,24	,210
13	48,1	39,1	,00	,73	,73	,236
14	56,6	69,5	,00	1,09	1,09	,469
15	58,0	59,3	,00	10,07	10,07	,393
16	50,6	52,8	,00	7,52	7,52	,337
17	77,2	35,7	,00	,24	,24	,288
18	85,4	27,7	,00	,12	,12	,317
19	45,5	31,7	,00	,49	,49	,185
20	94,7	6,7	,00	,00	,00	,109
21	69,9	38,2	,00	,12	,12	,229
22	52,2	39,9	,00	21,48	21,48	,246
23	20,3	58,1	,00	21,60	21,60	,358
24	5,7	25,3	,00	25,73	25,73	,210
25	74,3	19,0	,00	,12	,12	,097
26	89,3	15,1	,00	,00	,00	,169
27	76,0	39,2	,00	,00	,00	,357
28	73,4	22,7	,00	1,09	1,09	,174
29	69,8	39,8	,00	,00	,00	,315
30	59,2	36,4	,00	3,52	3,52	,268
31	72,3	40,1	,00	1,09	1,09	,345
32	75,4	19,3	,00	3,28	3,28	,228

a. pol_pol2 = 1,00

Tab. 36 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64

Slovenský jazyk a literatúra - forma 2487^a

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	27,2	21,3	,12	,85	,97	-,018
34	76,0	27,0	,12	,00	,12	,176
35	60,4	53,0	,12	,49	,61	,314
36	57,4	65,1	,12	,49	,61	,387
37	30,0	33,2	,12	2,06	2,18	,126
38	44,9	52,2	,12	,49	,61	,310
39	69,1	32,2	,12	3,16	3,28	,315
40	50,6	42,0	,12	5,34	5,46	,136
41	60,8	34,7	,12	1,09	1,21	,237
42	43,4	40,8	,12	,12	,24	,194
43	55,8	32,2	,12	,73	,85	,189
44	69,2	19,2	,12	,12	,24	,094
45	33,1	49,3	,12	,49	,61	,279
46	29,5	59,1	,12	14,81	14,93	,367
47	48,5	67,8	,12	17,60	17,72	,415
48	43,8	61,5	,12	12,99	13,11	,335
49	57,3	62,7	,24	,36	,61	,402
50	39,4	59,9	,24	,49	,73	,304
51	59,6	48,1	,24	,49	,73	,284
52	52,3	48,3	,24	,49	,73	,291
53	67,8	47,7	,24	,12	,36	,352
54	68,1	56,3	,49	10,56	11,04	,396
55	28,0	69,2	,49	9,95	10,44	,425
56	40,9	58,6	,73	23,18	23,91	,332
57	55,5	24,5	,73	1,70	2,43	,183
58	59,8	63,3	,73	,24	,97	,415
59	49,5	56,8	,73	,61	1,33	,375
60	58,6	42,7	,73	,61	1,33	,249
61	58,7	37,9	,73	,36	1,09	,234
62	73,5	30,1	3,03	,73	3,76	,211
63	11,2	39,5	17,72	28,03	45,75	,288
64	17,0	62,1	17,72	4,25	21,97	,371

a. pol_pol2 = 2,00

V texte sa vyskytlo 5 veľmi obťažných položiek: 4, 8, 24, 63 a 64. Pre žiakov boli obťažné položky 6, 23, 33, 37, 45, 46, 50 a 55. Ľahkých bolo pre žiakov až 20 položiek, veľmi ľahkých bolo päť položiek – 3, 11, 18, 20 a 26.

Citlivosť pod 30 % malo 13 položiek. Veľmi vysokú hodnotu neriešenosti mala jedna položka – 63, v ktorej dosiahla úroveň až 45,75%. V šiestich položkách dosiahla vynechanosť hodnotu nad 20 %. Celkovo 37 položiek malo hodnotu korelácie so zvyškom testu pod 0,30 – slabo rozlišovali žiakov.

3.3 Oblasť testu

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách:

1. úspešnosť podľa jednotlivých oblastí,
2. úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách.

Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do troch oblastí:

1. čítanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje aj otázky zamerané na analýzu a interpretáciu textov,
2. jazyk: zvuková stránka jazyka, pravopis, lexikológia, morfológia, syntax, štylistika, komunikácia
3. literatúra: literárna história, literárna teória.

Tab.37 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Slovenský jazyk a literatúra	2487 – zaradenie do oblastí
Čítanie s porozumením	1, 3, 6, 9, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 38, 41, 44, 45, 49, 50, 54, 55, 58, 59, 60, 62, 64
Lexikológia	7, 17, 20, 22, 32, 45, 54, 57,
Morfológia	2, 16, 55, 64
Štylistika (sloh)	21, 22, 25, 28, 48, 61
Syntax	24, 33, 37, 40,
Zvuková stránka jazyka	13, 35, 42,
Pravopis	2, 12, 32, 39, 44
Komunikácia	47
Literárna história	4, 5, 8, 36, 43,
Literárna teória	5, 23, 46, 51, 52, 53, 56, 63

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich prekryv s čítaním s porozumením.

Tab.38 Úspešnosť žiakov (v %) podľa druhu ZZ v oblastiach SJL

	Priemer									
	Druh postihnutia									
	VPU	SP	ZP	TP	CH+ZO	NKS	PA+A	AUT	PS	Total
Čítanie s porozumením	62,6	57,2	70,1	67,2	66,1	67,4	68,7	71,6	53,9	63,0
Zvuková stránka jazyka	47,6	50,4	58,6	61,7	66,7	79,2	59,6	69,7	46,7	50,3
Pravopis	56,2	62,9	71,0	61,7	65,5	75,0	55,8	65,5	40,0	57,8
Lexikológia	63,0	57,7	67,7	67,5	68,6	70,3	74,3	65,9	65,0	63,5
Morfológia	30,2	40,1	47,4	44,7	43,1	56,3	39,5	54,5	35,0	33,2
Syntax	26,3	26,6	31,0	33,8	32,4	46,9	40,8	45,5	25,0	27,7
Štylistika	59,5	62,5	69,0	67,5	68,4	58,3	59,6	68,2	40,0	60,8
Literárna história	38,2	42,1	47,6	51,5	48,9	45,0	44,2	49,1	24,0	40,1
Literárna teória	40,0	42,1	51,3	54,5	50,8	46,9	42,1	51,1	40,0	41,9
Komunikácia	46,2	52,6	79,3	58,8	55,3	50,0	52,6	81,8	40,0	49,0

3.3.1 Čítanie s porozumením

Priemerná **úspešnosť** žiakov so ZZ bola **63,0 %**.

Čítanie s porozumením testovalo 33 úloh. U žiakov so ZZ sa v danej oblasti na základe štatistickej analýzy ako **veľmi obtiažná** javila položka č. 64 (úspešnosť len 17%), ktorá testovala aj vedomosti z morfológie.

Medzi **obtiažné** sa zaradili štyri položky (6, 45, 50 a 55), pričom iba úloha č.45 bola prepojená s inou oblasťou. Úlohy skúšali žiakov, ako vedia aplikovať alebo využívať informácie z textu a mali testovať myšlienkové operácie interpretácia, dedukcia a aplikácia.

Desať položiek bolo **stredne obtiažných**, pričom všetky z nich boli zamerané na „čisté“ čítanie s porozumením a všetky si vyžadovali zapojenie vyšších myšlienkových operácií (analýza a dedukcia).

Trináť úloh vyšlo podľa štatistických ukazovateľov v pásme **ľahkých položiek**, z toho 7 úloh testovalo výlučne čítanie s porozumením. Žiaci zvládli tieto úlohy veľmi dobre, hoci sa v nich testovali aj náročnejšie myšlienkové operácie ako napr. dedukcia. Položka č. 41 mala aj na základe negatívnej formulácie zadania predpokladaný stupeň náročnosti 3, žiaci s ňou však nemali väčšie problémy a dosiahli 60,8% úspešnosť.

Päť úloh vyšlo podľa štatistických ukazovateľov v pásme **veľmi ľahkých** úloh, čo znamená, že dosiahli obtiažnosť medzi 80 – 100% (3, 11, 18, 20 a 26). Z nich boli štyri položky zamerané výlučne na zisťovanie čitateľskej gramotnosti a vyžadovali si myšlienkové operácie analýza

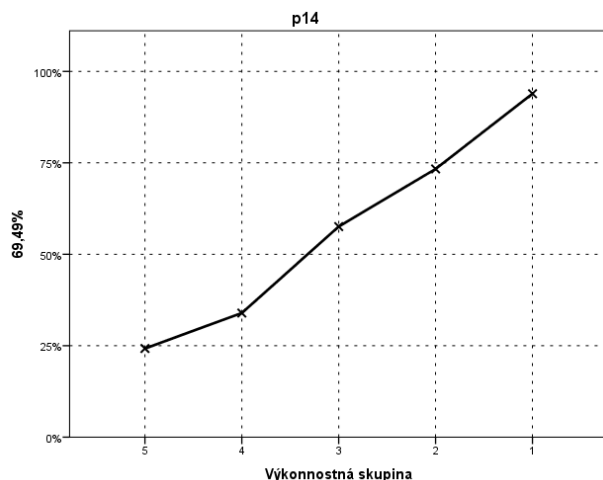
a dedukcia, pričom špecifickým cieľom bola interpretácia informácií explicitne uvedených v texte. Položka č. 20 (úspešnosť 94,7%) bola **najľahšou úlohou v celom teste**, okrem čítania s porozumením testovala aj aplikáciu vedomostí z lexikológie.

Rozdiely medzi čítaním s porozumením umeleckého, vecného či menej súvislého textu sú z hľadiska žiackej úspešnosti v tejto oblasti zanedbateľné, žiaci na základe štatistických ukazovateľov zvládli dobre interpretáciu všetkých typov textov. Pokiaľ ide o predpokladanú náročnosť úloh, stupeň 3 mali položky č. 19, 28 a 41, pričom iba položka č. 19 na základe štatistických parametrov vyšla ako stredne obťažná, ostatné dve boli v pásme ľahkých položiek. Z položiek zameraných výlučne na zisťovanie čitateľskej gramotnosti mala veľká väčšina vyhovujúcu citlivosť – dobre rozlišovali žiakov v teste menej úspešných od žiakov v teste úspešnejších.

Ukážkou stredne obťažnej úlohy (56,6 %) s vyhovujúcou citlivosťou (69,5 %), ktorá dobre rozlišovala žiakov, je úloha č. 14.

14 Koľko exemplárov eseje má súťažiaci podľa ukážky 2 poslať do súťaže?

Správna odpoveď: **šest'/6**

Obr. 4 Distribúcia úspešnosti a citlivosti (úloha č. 14)

Distribúcia úspešnosti žiackych odpovedí vykazuje dobrú citlivosť, úloha na čítanie s porozumením rozlíšila dobrých a slabých žiakov.

3.3.2 Jazyk

Priemerná **úspešnosť** žiakov so ZZ bola v jazyku **48,9 %**.

V tejto podkapitole budeme postupovať podľa jednotlivých oblastí jazykovedy.

V **morfológii** (úspešnosť 33,2%) bola podľa výsledkov štatistických analýz z celkového počtu štyroch položiek **jedna úloha veľmi obtiažná** (64). Položky č. 2 a 55 patrili do pásma **stredne obtiažných úloh**, položka č. 16 k **stredne obtiažným**. Všetky úlohy mali špecifický cieľ v aplikácii vedomostí z morfológie a ich predpokladaný stupeň náročnosti bol 2. Mali testovať myšlienkové operácie aplikácia a dedukcia. Žiaci mali už tradične problémy s určovaním slovných druhov, najmenšie ťažkosti mali pri určovaní vzoru podstatného mena. Položky č. 55 a 64 boli prepojené s čítaním s porozumením. Položka č. 2 bola jedinou uzavretou úlohou z oblasti morfológie, pričom **intaktní** žiaci zvládli túto úlohu **na 34,3%** (čím sa u nich zaradila medzi obtiažné položky), **žiaci so ZZ** dosiahli v danej úlohe úspešnosť **až 41,7%**. Žiadna úloha z tejto oblasti sa neukázala ako veľmi ľahká.

Všetky položky mali vysokú citlivosť a dobre rozlíšili žiakov v teste celkovo úspešnejších od žiakov celkovo v teste menej úspešných.

V **lexikológii** (úspešnosť 63,5%) bolo špecifickým cieľom všetkých položiek aplikovať vedomosti z danej oblasti a mali testovať myšlienkové operácie aplikácia a dedukcia. Z ôsmich úloh štyri súviseli aj s čítaním s porozumením. Spomedzi všetkých ôsmich úloh patrili podľa štatistických výsledkov **tri** medzi **ľahké**, **jedna** položka spadala do pásma **veľmi ľahkých** (20). **Položka č.45**, ktorú sme spomínali aj pri oblasti čítanie s porozumením, vyšla ako **obtiažná**. **Žiadna** položka nevyšla na základe štatistických ukazovateľov ako **veľmi obtiažná**.

Z úloh zameraných na aplikáciu vedomostí z lexikológie žiakov všetkých výkonnostných skupín najlepšie rozlíšili položky č. 7, 22, 45 a 54. Položka č. 20, ktorú sme už spomínali pri čítaní s porozumením, rozlíšila žiakov najslabšie.

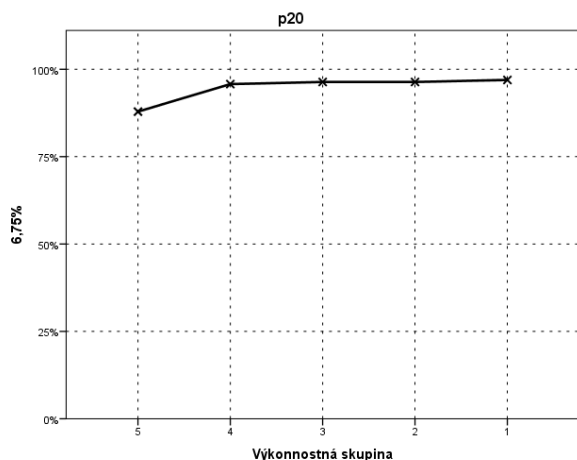
Ukážkou veľmi ľahkej úlohy (94,7%) s nevyhovujúcou citlivosťou (6,7 %) z oblasti lexikológie a čítania s porozumením bola úloha 20. Ide o uzavretú úlohu s výberom odpovede, ktoré sa zvyčajne zaradujú medzi najľahšie úlohy v teste. Žiadna z otvorených úloh sa svojou hodnotou nezaradila medzi veľmi ľahké položky.

20 Petruccio chce v ukážke 3 *skrotiť Katarínu*, čiže ju chce:

- A. uväzniť vo vlastnom dome
- B. prevychovať na poslušnú manželku**
- C. vymaniť spod vplyvu jej rodičov
- D. naučiť dobre variť

Analýza distraktorov - variant 2487

		A20	B20	C20	D20	X20
1	P. Bis.	-,09	,11	-,08	-,03	.
2	p	,00	,95	,04	,01	,00
3	N	3,00	780,00	29,00	12,00	,00

Obr. 5 Distribúcia úspešnosti a citlivosť (úloha č. 20)

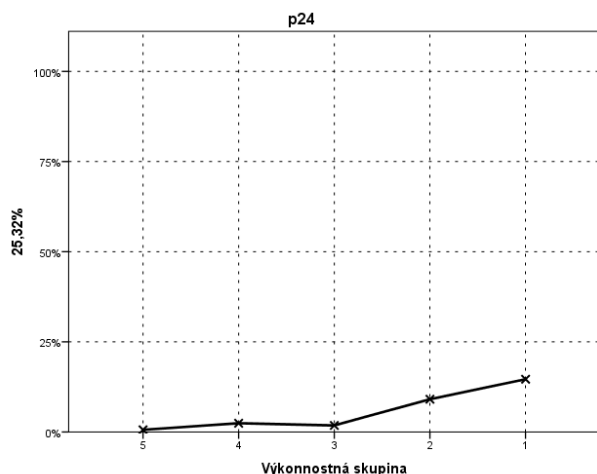
Distribúcia úspešnosti žiackych odpovedí vykazuje nedostatočnú citlivosť, úloha slabo rozlišovala dobrých a slabých žiakov. Mala najnižšiu obťažnosť a tiež nulovú neriešenosť a vynechanosť.

Oblasť **syntaxe** (úspešnosť 27,7%) bola v teste zastúpená štyrmi úlohami, ktorých predpokladaná náročnosť bola na úrovni stupňa 2 (24, 33, 37) a stupňa 1 (40). Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti zo syntaxe. Mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia. Zo štatistických výsledkov vyplýva, že **úloha č. 24 bola najťažšou úlohou v teste** a mala vysokú neriešenosť. Úlohy č. 33 a 37 patrili k obťažným a úloha č. 40 napriek predpokladanému stupňu náročnosti 1 k stredne obťažným položkám. Úlohy 24 a 33 nevyhovujúco rozlíšili celkovo v teste úspešných žiakov od žiakov v teste celkovo menej úspešných. **Najúspešnejší** boli žiaci **pri otvorenej úlohe** zameranej na vyhľadanie podmetu v jednoduchnej vete (40).

Ukážkou veľmi obťažnej úlohy (5,7 %) s nízkou citlivosťou (25,3 %) z oblasti syntaxe je úloha číslo 24.

24 Vypíšte z ukážky 3 jeden nezhodný prívlastok.

Správna odpoveď: **matky/ženy**

Obr. 6 Distribúcia úspešnosti a citlivosť (úloha č. 24)

Distribúcia úspešnosti žiackych odpovedí vykazuje nedostatočnú citlivosť, úloha slabo rozlišovala dobrých a slabých žiakov. Mala najvyššiu obťažnosť a tiež vysokú neriešenosť a vynechanosť (25,73 %). Keďže ide o úlohu v prvej polovici testu, žiaci zrejme neporozumeli zneniu úlohy a tak ju vynechali.

Zvuková stránka jazyka (úspešnosť 50,3%) bola v teste zastúpená tromi úlohami s výberom odpovede (13, 35, 42), pričom ich predpokladaná náročnosť bola na stupni 2 a ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z fonetiky. Mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia. Podľa štatistických ukazovateľov vyšli **všetky úlohy ako stredne obťažné**, pričom všetky mali **vyhovujúcu citlivosť** a dobre rozlíšili žiakov.

Najúspešnejší boli žiaci pri úlohe zameranej na znelostnú asimiláciu (35), menej úspešní boli pri aplikácii pravidla o rytmickej krátení (13).

Na **pravopis** (úspešnosť 57,8%) bolo zameraných päť položiek – uzavreté úlohy č. 2, 12, 44 a otvorené úlohy č. 32 a 39. Úloha č. 2 bola zameraná aj na morfológiu, úloha č. 44 aj na čítanie s porozumením. Všetky položky z oblasti pravopisu mali predpokladanú náročnosť na stupni 2, ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z ortografie a mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia. Podľa štatistických výsledkov sú **tri položky v pásme ľahkých** (32 a 44), **dve** v pásme **stredne obťažných** (2, 12). **Všetky** položky mali **vyhovujúcu citlivosť** a dobre rozlíšili žiakov.

Žiakom nespôsobilo väčšie problémy správne napísanie skratky (32) či obyvateľského mena (39). Problematické pre nich bolo správne písanie názvu inštitúcie (12) a určenie správneho jazykového javu platného v súlade s kodifikačnými príručkami (2).

Z oblasti **štylistiky** (úspešnosť 60,8%) bolo v texte EČ MS šesť úloh, z ktorých dve (25 a 28) priamo súviseli aj s čítaním s porozumením. Iba úloha č. 28 mala predpokladaný stupeň náročnosti 3 a bolo pri nej potrebné zapojenie vyššej myšlienkovkej operácie – dedukcie, ostatné úlohy mali predpokladaný stupeň náročnosti 2 a testovali myšlienkovú operáciu aplikácia.

Na základe štatistických ukazovateľov patrili **tri** úlohy medzi **ľahké položky** (21, 25, 28) napriek tomu, že predpokladaná náročnosť jednej z nich (28) mala stupeň 3. Otvorená **úloha č. 48** vyšla ako **obťažná**, pričom táto položka mala aj najvyššiu citlivosť, teda dobre rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín. **Žiadna** úloha z oblasti štylistiky nevyšla na základe štatistických ukazovateľov ako **veľmi obťažná** či **veľmi ľahká**.

Žiaci mali na základe analýz testu najmenšie ťažkosti s uzavretými úlohami č. 21, 25, 28, v ktorých išlo o identifikáciu jazykového štýlu alebo žánru. Keď však mali na podobne zameranú otázku odpovedať v otvorenej položke č. 48, mali s identifikáciou náučného štýlu bez pomôcky v podobe výberu z možností problému.

3.3.3 Literatúra

Priemerná **úspešnosť** žiakov so ZZ bola v literatúre **41,0 %**.

Oblasť **literárnej histórie** (40,1%) bola v teste zastúpená štyrmi uzavretými úlohami (4, 5, 36, 43) a jednou úlohou s krátkou odpoveďou (8). Tri úlohy (4, 8, 43) mali predpokladaný stupeň náročnosti 1, pričom mali testovať nižšiu myšlienkovú operáciu reprodukcia, dve úlohy mali predpokladanú náročnosť na stupni 2 a mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia. Špecifickým cieľom úloh bolo využitie vedomostí o známom diele a aplikácia vedomostí z dejín literatúry. Na základe štatistických údajov bola **jedna** položka v pásme **ľahkých** (5), **dve** medzi **stredne obťažnými** (36, 43) a **dve** napriek svojej predpokladanej náročnosti medzi **veľmi obťažnými** (4 a 8). Položka č. 8 má navyše podľa štatistických ukazovateľov druhú najvyššiu neriešenosť spomedzi všetkých položiek testu. Všetkých päť položiek však zaznamenalo vyhovujúcu citlivosť, a teda dobre rozlíšilo žiakov celkovo v teste úspešnejších od žiakov v teste celkovo menej úspešných.

Žiakom spôsobovala najväčšie ťažkosti identifikácia literárneho smeru (8) a aplikácia poznatkov o diele povinnej literatúry (4). Relatívne úspešnejší boli žiaci pri aplikácii všeobecných poznatkov o literárnej postave z povinného diela (5).

Literárnu teóriu (41,9%) zastupovali v teste štyri uzavreté (5, 51, 52, 53) a štyri otvorené úlohy (23, 46, 56, 63), z ktorých jedna (5) sa prekrývala aj s literárnou históriou. Všetky úlohy testovanej oblasti mali predpokladanú náročnosť na stupni 2. Ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Úlohy mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia.

Žiadna z položiek sa nezaradila do kategórie **veľmi ľahká**, položky č. **5 a 53** vyšli ako **ľahké**. Do pásma **stredne obtiažných** položiek sa zaradili **tri** položky (51 a 52), položky č. **46 a 56** vyšli ako **obtiazne** a položky č. **23 a 63** ako **veľmi obtiazne**. Položka č. 63 sa dokonca ukázala ako druhá najťažšia úloha v teste a mala aj najvyššiu neriešenosť spomedzi všetkých testových položiek (až 47,05 %). Všetky položky z danej oblasti mali vyhovujúcu citlivosť, avšak najlepšie žiakov všetkých výkonnostných skupín rozlíšili položky č. 23 a 46.

Žiaci úspešnejšie aplikovali svoje vedomosti o druhoch rýmu (53), väčšie ťažkosti im spôsobilo bližšie určenie druhu lyriky (51), určenie básnického prívlastku (52) a správna aplikácia literárnovedných termínov (23, 46, 56, 63).

Po vyhodnotení testu je možné skonštatovať, že úspešnosť žiakov v teste bola jednoznačne vyššia na gymnáziách, žiaci z ostatných stredných škôl dosiahli v každej oblasti nižšiu priemernú úspešnosť. Výnimkou je jediná položka (32), pri ktorej dosiahli vyššiu úspešnosť žiaci ostatných škôl (75,5%) oproti gymnáziám (74,6%). Najmarkantnejší rozdiel v úspešnosti sa medzi žiakmi jednotlivých druhov škôl prejavil pri položke č. 64, kedy žiaci gymnázií dosiahli úspešnosť 41,3% a žiaci ostatných škôl len 12,6%. Uvedená úloha však patrila medzi najťažšie v teste. Najmenší rozdiel v priemernej úspešnosti gymnazistov a ostatných stredoškolákov bol napríklad pri veľmi ľahkej položke č. 20 (gymnázia 97,6%, ostatné školy 94,1%), ale tiež pri obtiažnej položke č. 33 (gymnázia 28,6%, ostatné školy 26,9%).

Tab. 39 Úspešnosť žiakov (v %) podľa typu školy v oblastiach SJL

	Typ školy		
	GYM	SOŠ a konzervatóriá	Spolu
Čítanie s porozumením	76,9	60,7	63,0
Zvuková stránka jazyka	66,9	47,5	50,3
Pravopis	64,8	56,6	57,8
Lexikológia	77,0	61,3	63,5
Morfológia	51,7	30,1	33,2
Syntax	38,1	25,9	27,7
Štylistika	72,4	58,8	60,8
Literárna história	54,5	37,7	40,1
Literárna teória	60,9	38,7	41,9
Komunikácia	72,5	45,0	49,0

Tab. 40 Úspešnosť žiakov (v %) so ZZ a intaktných žiakov v oblastiach SJL

	Žiaci					
	Intaktní		So ZZ		Spolu	
	Počet	Priemer	Počet	Priemer	Počet	Priemer
Čítanie s porozumením	52293	69,6	1233	63,0	53526	69,4
Zvuková stránka jazyka	52293	64,3	1233	50,3	53526	64,0
Pravopis	52293	58,7	1233	57,8	53526	58,7
Lexikológia	52293	71,2	1233	63,5	53526	71,0
Morfológia	52293	45,5	1233	33,2	53526	45,2
Syntax	52293	32,9	1233	27,7	53526	32,8
Štylistika	52293	66,3	1233	60,8	53526	66,1
Literárna história	52293	47,2	1233	40,1	53526	47,1
Literárna teória	52293	52,9	1233	41,9	53526	52,6
Komunikácia	52293	61,5	1233	49,0	53526	61,2

Opäť môžeme konštatovať, že v rovnakých úlohách zo SJL, ktoré robia ťažkosť žiakom so zdravotným znevýhodnením, dosahujú slabšie výsledky aj intaktní žiaci.

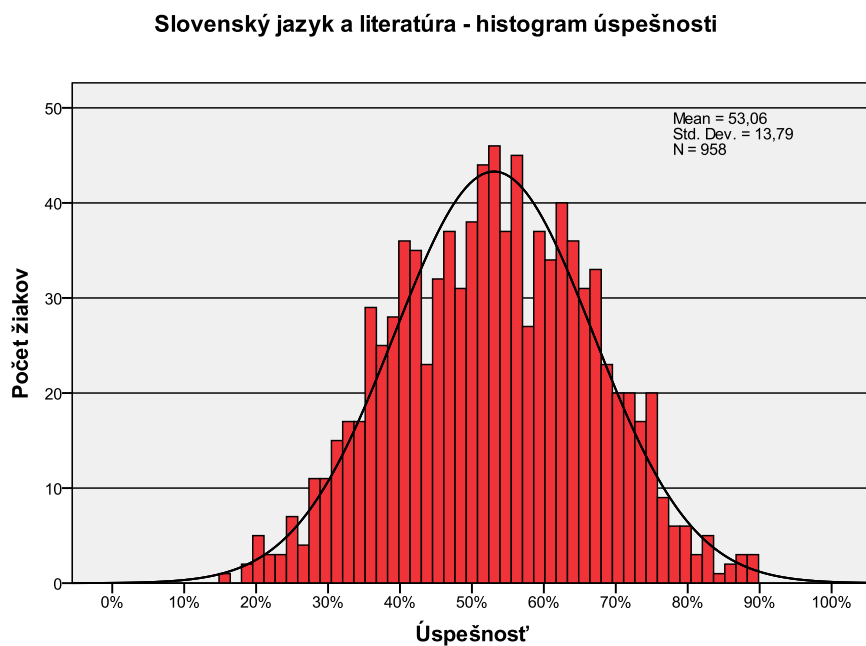
Úspešnosť žiakov v teste bola jednoznačne vyššia na gymnáziách. Žiaci ostatných stredných škôl dosahovali v každej oblasti nižšiu úspešnosť.

Tab. 41 Úspešnosť žiakov (v %) podľa jednotlivých druhov postihnutia a oblastí SJL

	Priemer									
	Druh postihnutia									
	VPU	SP	ZP	TP	CH+ZO	NKS	PA+A	AUT	PS	Spolu
Čítanie s porozumením	62,6	57,2	70,1	67,2	66,1	67,4	68,7	71,6	53,9	63,0
Zvuková stránka jazyka	47,6	50,4	58,6	61,7	66,7	79,2	59,6	69,7	46,7	50,3
Pravopis	56,2	62,9	71,0	61,7	65,5	75,0	55,8	65,5	40,0	57,8
Lexikológia	63,0	57,7	67,7	67,5	68,6	70,3	74,3	65,9	65,0	63,5
Morfológia	30,2	40,1	47,4	44,7	43,1	56,3	39,5	54,5	35,0	33,2
Syntax	26,3	26,6	31,0	33,8	32,4	46,9	40,8	45,5	25,0	27,7
Štylistika	59,5	62,5	69,0	67,5	68,4	58,3	59,6	68,2	40,0	60,8
Literárna história	38,2	42,1	47,6	51,5	48,9	45,0	44,2	49,1	24,0	40,1
Literárna teória	40,0	42,1	51,3	54,5	50,8	46,9	42,1	51,1	40,0	41,9
Komunikácia	46,2	52,6	79,3	58,8	55,3	50,0	52,6	81,8	40,0	49,0

4 Žiaci s vývinovými poruchami učenia

EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa zúčastnilo 958 žiakov s VPU a dosiahli v teste celkovú úspešnosť 53,1 %. Najvyššia dosiahnutá úspešnosť bola 89,1 %, najnižšia 15,6 %.

Obr. 7 Histogram úspešnosti žiakov s VPU

Tab. 42 Psychometrické charakteristiky testu žiakov s VPU

Slovenský jazyk a literatúra - psychometrické charakteristiky testu (úspešnosť)

	Test
	SJL13
	Priemer
Počet testovaných žiakov	958
Maximum	89,1
Minimum	15,6
Priemer	53,1
Štandardná odchýlka	13,8
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,4
Cronbachovo alfa	,84
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,5

Tab.43 Úspešnosť žiakov pod 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Typ školy	GYM	1	0	1
	SOŠ a konzervatóriá	56	22	78
Spolu		57	22	79

Celkovo 79 žiakov malo úspešnosť nižšiu ako 33 %, 1 žiak z GYM a 78 z ostatných stredných škôl.

Tab. 44 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32

Slovenský jazyk a literatúra - forma 2487 ^a						
Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	63,2	31,8	,00	,00	,00	,167
2	39,6	26,7	,00	,00	,00	,162
3	81,0	40,1	,00	,33	,33	,322
4	15,6	17,4	,00	,49	,49	,171
5	60,4	51,5	,00	,66	,66	,277
6	39,6	48,0	,00	8,54	8,54	,307
7	52,9	67,1	,00	15,76	15,76	,429
8	12,2	24,8	,00	30,71	30,71	,232
9	80,1	41,0	,00	,16	,16	,341
10	65,2	31,0	,00	,82	,82	,199
11	83,4	33,6	,00	,33	,33	,278
12	42,7	35,7	,00	,33	,33	,181
13	45,2	34,1	,00	,99	,99	,236
14	57,1	67,2	,00	1,15	1,15	,432
15	55,8	52,3	,00	11,33	11,33	,362
16	43,8	58,0	,00	8,70	8,70	,319
17	77,3	41,8	,00	,33	,33	,287
18	84,1	36,1	,00	,16	,16	,305
19	46,3	34,9	,00	,66	,66	,149
20	95,9	9,0	,00	,00	,00	,118
21	67,7	30,2	,00	,16	,16	,186
22	53,7	44,0	,00	21,35	21,35	,265
23	17,6	38,1	,00	23,65	23,65	,329
24	3,6	9,1	,00	28,90	28,90	,156
25	74,7	24,5	,00	,16	,16	,142
26	88,3	15,5	,00	,00	,00	,165
27	74,7	45,9	,00	,00	,00	,347
28	74,2	35,2	,00	1,15	1,15	,232
29	68,5	46,6	,00	,00	,00	,303
30	59,6	42,5	,00	4,27	4,27	,259
31	71,3	50,7	,00	,99	,99	,360
32	74,7	36,8	,00	3,28	3,28	,245

Tab. 45 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64

Slovenský jazyk a literatúra - forma 2487 ^a						
Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	27,8	-8,8	,16	1,15	1,31	-,093
34	75,5	17,9	,16	,00	,16	,138
35	53,2	47,3	,16	,49	,66	,307
36	52,2	56,4	,16	,66	,82	,392
37	28,7	15,1	,16	2,46	2,63	,095
38	46,3	46,5	,16	,66	,82	,303
39	67,0	49,9	,16	3,28	3,45	,313
40	46,1	17,7	,16	6,57	6,73	,079
41	58,6	41,6	,16	1,15	1,31	,259
42	43,0	24,3	,16	,16	,33	,157
43	53,2	38,3	,16	,99	1,15	,176
44	69,0	17,9	,16	,16	,33	,066
45	32,7	39,8	,16	,49	,66	,245
46	27,1	46,4	,16	16,58	16,75	,336
47	45,5	63,7	,16	18,39	18,56	,422
48	38,9	54,7	,16	14,94	15,11	,330
49	57,0	56,4	,33	,33	,66	,378
50	38,3	41,5	,33	,49	,82	,256
51	57,5	40,0	,33	,49	,82	,270
52	50,7	55,6	,33	,49	,82	,317
53	66,3	53,2	,33	,00	,33	,357
54	64,5	58,1	,66	11,49	12,15	,405
55	25,0	52,1	,66	11,00	11,66	,392
56	34,8	43,1	,82	25,78	26,60	,310
57	55,3	29,3	,82	1,97	2,79	,168
58	59,8	62,2	,82	,16	,99	,381
59	48,4	58,0	,82	,49	1,31	,350
60	60,6	44,1	,82	,49	1,31	,283
61	55,2	34,2	,82	,33	1,15	,191
62	71,9	27,7	3,28	,49	3,78	,198
63	9,9	24,0	19,05	29,23	48,28	,243
64	14,0	32,2	19,05	4,76	23,81	,288

Pre žiakov s VPU bolo 6 položiek veľmi obťažných (obťažnosť do 20 %). Overovali vedomosti z literárnej histórie (položky 4, 8), z literárnej teórie (23, 63), syntaxe (24) a čítania s porozumením (64). Položka 48 mala vysokú neriešenosť 52,03 %.

Desať položiek bolo v pásme obťažných (2, 6, 33, 37, 45, 46, 48, 50, 55 a 56). Položka 8 mala neriešenosť 30,71 % a položka 63 až 48,28%. Veľmi ľahkých bolo šesť položiek, najľahšou bola položka 20 (95,9%), ktorá overovala vedomosti z lexikológie a z čítania s porozumením. Do oblasti ľahkých položiek patrilo až 18 úloh.

Pre žiakov z gymnázií boli položky menej náročné ako pre žiakov z ostatných stredných škôl.

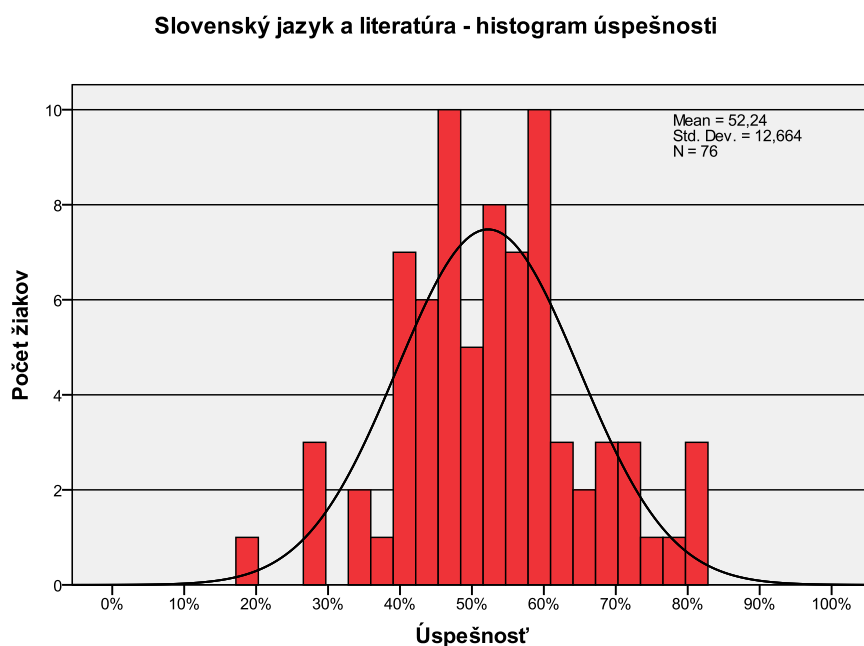
Položky boli menej náročné pre chlapcov.

Žiaci s VPU, zaradení podľa stupňa postihnutia do II. skupiny, mali vzhľadom na dôsledky vyplývajúce z porúch učenia formálne upravený text (zvýraznenie úlohy, členenie textu) a upravené úlohy. Pôvodné úlohy testovali vedomosti aj z pravopisu, tieto boli nahradené inými úlohami, prípadne bola zo zadania vylúčená požiadavka pravopisnej správnosti odpovede (skúmala sa len obsahová správnosť a pravopis sa nehodnotil). Týmto spôsobom bolo nahradených päť úloh (2, 12, 32, 39 a 44).

Žiakom s VPU robili problémy úlohy z oblasti čítanie s porozumením, úlohy zamerané na tvrdenia vyplývajúce z ukážok a interpretáciu prečítaného, úlohy z literárnej teórie, v jazykovej oblasti to bolo určovanie vetných členov (nezhodný prívlastok) a slovných druhov, pričom niektoré úlohy boli prepojené s oblasťou čítanie s porozumením.

5 Žiaci so sluchovým postihnutím

EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa zúčastnilo 76 žiakov, z toho z gymnázií bolo 9 žiakov, z ostatných stredných škôl 67 žiakov.

Obr. 8 Histogram úspešnosti žiakov so SP

Tab. 46 Psychometrické charakteristiky testu žiakov so SP

Slovenský jazyk a literatúra - psychometrické charakteristiky testu (úspešnosť)

	Test
	SJL13
	Priemer
Počet testovaných žiakov	76
Maximum	81,3
Minimum	18,8
Priemer	52,2
Štandardná odchýlka	12,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	1,5
Cronbachovo alfa	,81
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,5

Žiaci so SP dosiahli v teste úspešnosť **52,2 %**. Najvyššia dosiahnutá úspešnosť bola 81,3 %, najnižšia 18,8/ %.

Tab. 47 Žiaci so SP s úspešnosťou menšou ako 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Typ školy	SOŠ a konzervatóriá	2	3	5
Spolu		2	3	5

Päť žiakov SP malo úspešnosť pod 33 %, je to 6,6 % zo 76 SP žiakov.

Tab. 48 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32

Slovenský jazyk a literatúra - forma 2487^a

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiachnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	54,7	20,5	,00	,00	,00	,085
2	68,8	6,4	,00	,00	,00	,027
3	71,9	46,2	,00	,00	,00	,375
4	12,5	16,7	,00	,00	,00	,146
5	56,3	28,8	,00	,00	,00	,132
6	31,3	34,0	,00	7,81	7,81	,142
7	54,7	44,9	,00	6,25	6,25	,311
8	18,8	9,0	,00	14,06	14,06	,055
9	70,3	14,1	,00	,00	,00	,113
10	71,9	21,8	,00	,00	,00	,164
11	82,8	46,2	,00	,00	,00	,357
12	56,3	4,5	,00	,00	,00	-,013
13	48,4	27,6	,00	,00	,00	,112
14	25,0	67,3	,00	,00	,00	,558
15	54,7	76,3	,00	4,69	4,69	,396
16	59,4	52,6	,00	3,13	3,13	,334
17	64,1	60,9	,00	,00	,00	,371
18	84,4	53,8	,00	,00	,00	,412
19	32,8	43,6	,00	,00	,00	,336
20	84,4	29,5	,00	,00	,00	,242
21	67,2	52,6	,00	,00	,00	,122
22	43,8	28,2	,00	18,75	18,75	,144
23	20,3	42,3	,00	12,50	12,50	,411
24	4,7	16,7	,00	15,63	15,63	,361
25	64,1	-26,3	,00	,00	,00	-,283
26	93,8	7,7	,00	,00	,00	,170
27	71,9	61,5	,00	,00	,00	,389
28	68,8	-11,5	,00	,00	,00	-,146
29	68,8	60,9	,00	,00	,00	,359
30	46,9	44,2	,00	3,13	3,13	,184
31	67,2	12,8	,00	,00	,00	,118
32	67,2	29,5	,00	6,25	6,25	,126

Tab. 49 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	17,2	25,6	,00	,00	,00	,180
34	68,8	52,6	,00	,00	,00	,217
35	82,8	22,4	,00	,00	,00	,283
36	62,5	38,5	,00	,00	,00	,098
37	28,1	42,3	,00	,00	,00	,214
38	31,3	58,3	,00	,00	,00	,426
39	67,2	28,8	,00	4,69	4,69	,260
40	60,9	12,8	,00	1,56	1,56	,097
41	64,1	14,1	,00	,00	,00	,127
42	32,8	51,3	,00	,00	,00	,319
43	62,5	-12,2	,00	,00	,00	-,129
44	59,4	37,2	,00	,00	,00	,172
45	23,4	58,3	,00	,00	,00	,402
46	31,3	67,3	,00	6,25	6,25	,540
47	46,9	42,9	,00	14,06	14,06	,303
48	59,4	12,8	,00	4,69	4,69	,010
49	46,9	67,3	,00	,00	,00	,392
50	32,8	91,7	,00	1,56	1,56	,508
51	53,1	36,5	,00	1,56	1,56	,247
52	57,8	44,2	,00	,00	,00	,296
53	68,8	69,2	,00	,00	,00	,468
54	67,2	44,9	,00	7,81	7,81	,260
55	28,1	66,7	,00	9,38	9,38	,513
56	48,4	28,8	,00	17,19	17,19	,234
57	46,9	34,6	,00	1,56	1,56	,129
58	51,6	67,9	,00	,00	,00	,396
59	46,9	68,6	,00	1,56	1,56	,441
60	34,4	35,3	,00	,00	,00	,134
61	65,6	28,8	,00	1,56	1,56	,207
62	76,6	6,4	1,56	,00	1,56	,066
63	3,1	16,7	17,19	26,56	43,75	,239
64	12,5	33,3	17,19	3,13	20,31	,390

Pre žiakov so SP boli položky 4, 8, 24, 33, 63 a 64 veľmi obťažné. Položky 4 a 8 slabo rozlišovali žiakov. Položku 24 nevedeli riešiť tri najslabšie skupiny. Položka 63 mala vysokú neriešenosť - nad 40 %, citlivosť 17,19 % - slabo rozlišovala žiakov. Úlohy overovali vedomosti z oblasti literárnej histórie, morfológie, syntaxe a čítania s porozumením.

V pásme obťažných položiek boli úlohy 6, 14, 19, 23, 37, 38, 45, 46, 50, 55 a 60. Úlohy overovali vedomosti zo syntaxe lexikológie, morfológie. Najväčšie problémy žiakom so SP robili úlohy zamerané na čítanie s porozumením. Položka 14 výrazne oddelila dve najlepšie skupiny žiakov, dve slabšie skupiny ju riešili s nulovou úspešnosťou. Položka 50 výrazne oddelila najlepšiu skupinu žiakov.

V pásme ľahkých boli položky 2, 3, 9, 10, 17, 21, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 36, 39, 40, 41, 43, 53, 54, 61 a 62. Položku 28 riešila najlepšia skupina žiakov najslabšie.

V pásme veľmi ľahkých boli položky 11, 18, 20, 26 a 35. Overovali vedomosti z lexikológie, zvukovú stránku jazyka a čítanie s porozumením. Položka 18 výrazne oddelila najlepšiu skupinu. Ostatné položky boli v pásme stredne ťažkých.

Žiaci so SP zaradení podľa stupňa ťažnosti do 2. a 3. skupiny, mali vzhľadom na dôsledky vyplývajúce z postihnutia upravené 3 úlohy.

Položky boli menej náročné pre žiakov gymnázií.

6 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Cieľom PFIČ MS je preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. PFIČ MS je riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Testovali sa ňou zručnosti ako formálne členenie písomného prejavu, dodržanie obsahu, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.

Témy písomnej formy internej časti maturitnej skúšky boli vyhlásené v Slovenskom rozhlase v deň konania externej časti MS. Boli vylosované z troch obálok, z ktorých každá obsahovala štyri rôzne zadania.

Hodnotenie PFIČ MS SJL riadili vedúci predmetovej komisie SJL na jednotlivých školách. Hodnotiteľmi boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii slovenský jazyk a riadili sa pokynmi vedúceho PK a *Pokynmi na hodnotenie PFIČ MS*, pričom rešpektovali obsah Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry. PFIČ MS každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia.

Pre hodnotenie boli žiaci so zdravotným znevýhodnením (ZZ) rozdelení do dvoch skupín:

- a) žiaci so ZZ bez skupiny žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU) – žiaci boli hodnotení rovnako ako intaktní žiaci.

Maximálny počet bodov za vonkajšiu formu a celkový dojem bol 4 body. Vnútoraná forma sa členila na päť častí – obsah, kompozícia, jazyk, pravopis, štýl – maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov za vnútornú formu bol 20 bodov, za celú PFIČ MS 28 bodov (100 percent).

- b) žiaci so ZZ – skupina žiakov s VPU – žiaci mali upravené hodnotenie.

Maximálny počet možných dosiahnutých bodov bol 20 (100 percent). Hodnotenie bolo upravené nasledovne:

- zrušilo sa hodnotenie vonkajšej formy; hodnotenie dodržania rozsahu, ktoré bolo súčasťou hodnotenia vonkajšej formy, sa presunulo do celkového dojmu,
- v rámci vnútornej formy sa nehodnotil pravopis.

PFIČ MS VUJ mohli žiaci písať 150 minút plus predĺženie času podľa zaradenia do skupiny podľa stupňa obmedzenia, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany

formátu A₄. Pre žiakov so ZP, TP a VPU pripravil administrátor viac hárkov. Žiaci písali podľa potreby cez 2 prípadne viac riadkov. Počet strán závisel od veľkosti písma žiaka.

Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Zvolili si tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením písali PFIČ MS:

- na dvojhárky,
- na počítači – odovzdali tlačový výstup z počítača.

PFIČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry a maďarského jazyka a literatúry sme pre malú vzorku maturantov nevyhodnocovali.

6.1 Výber tém

PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa zúčastnilo 1233 žiakov. Údaje sme dostali o 1206 žiakoch, ktorí mali kompletne ohodnotené všetky oblasti PFIČ MS. Žiakov s VPU bolo 947, ostatných zdravotne znevýhodnených žiakov bolo 259.

Tab. 50 Tabuľka počtu žiakov ZZ bez VPU podľa typov škôl

		Počet	Priemer
Typ školy	GYM	65	25,1
	SOŠ a konzervatóriá	194	74,9
	Spolu	259	100,0

Témy PFIČ MS 2011

1. Sociálna internetová sieť – náš sluha či pán?

(Úvaha)

2. Kam len oko dovidí...

(Umelecký opis Slovenska)

3. I malé meškanie môže spôsobiť veľké problémy

(Rozprávanie)

4. „Kto teba, pes, smie nazvať psom?

Ty si môj priateľ milý.

Dobre by bolo, keby ťa dejiny pochopili.“

(Ján Smrek)

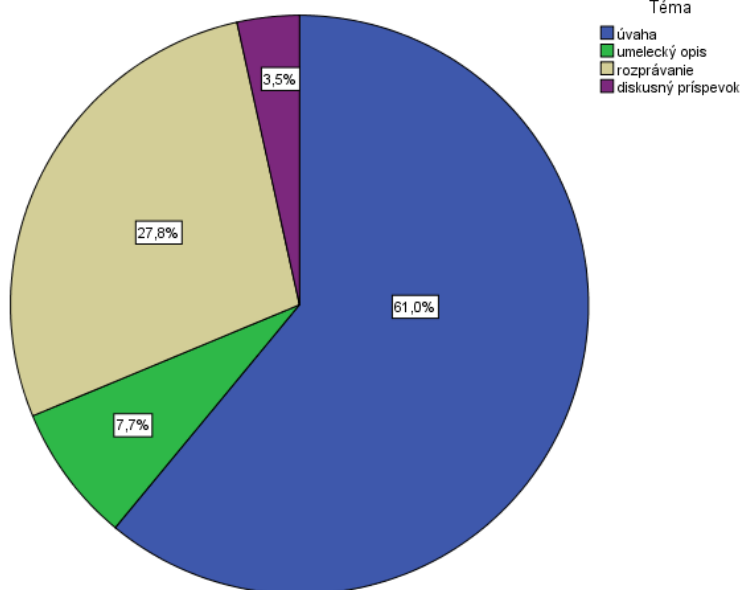
(Diskusný príspevok o spolužití človeka a zvierat)

6.2 Žiaci so ZZ (bez žiakov s VPU)

Tab. 51 Výber témy PFIČ MS SJL žiakov so ZZ (bez žiakov s VPU)

Téma		
	Počet	Priemer
Úvaha	158	61,0
Umelecký opis	20	7,7
Rozprávanie	72	27,8
Diskusný príspevok	9	3,5
Spolu	259	100,0

PFIČ 2013 - SJL - ZZ bez VPÚ - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ

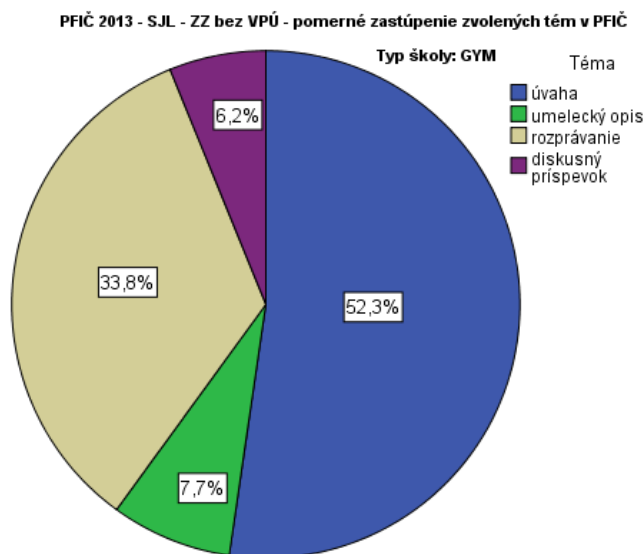
Obr. 9 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém – žiaci ZZ (bez žiakov s VPU)

Viac ako polovica žiakov so ZZ si vybrala úvahu (61,0%), nasleduje rozprávanie (27,8%), umelecký opis (7,7%) a najmenej žiakov si vybralo diskusný príspevok (3,5 %).

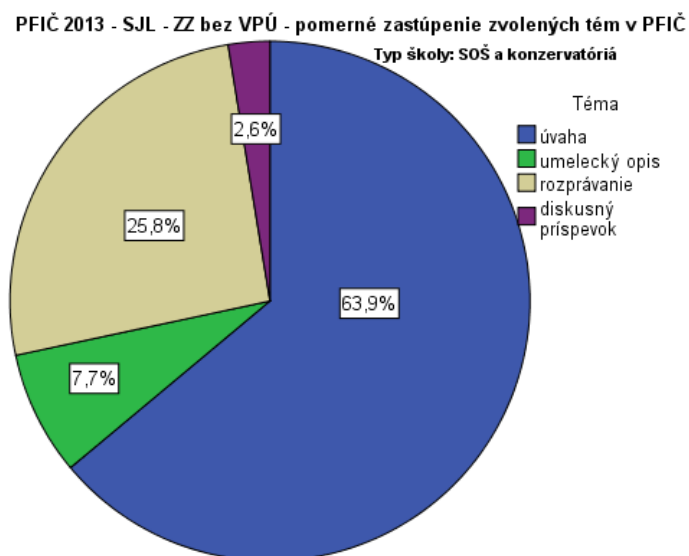
6.3 Úspešnosť PFIČ MS

Úspešnosť PFIČ MS bola **56,7** percent.

Nasledujúce grafy zobrazujú výber témy podľa typu školy a úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ MS:

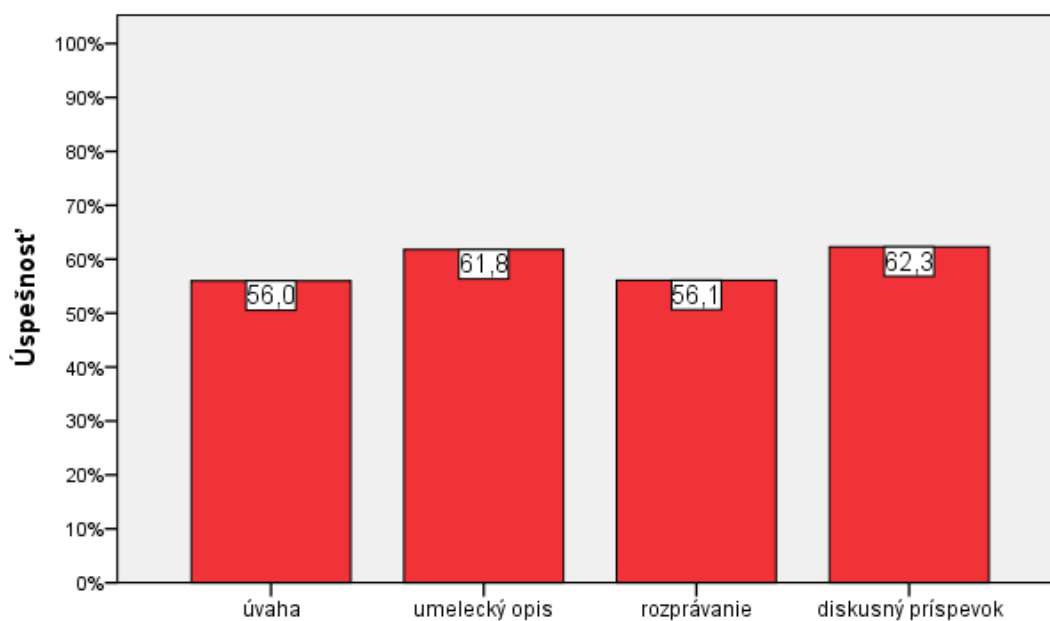

Obr. 10 gymnáziá

Obr. 11 SOŠ a konzervatóriá

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra ZZ - úspešnosť podľa témy

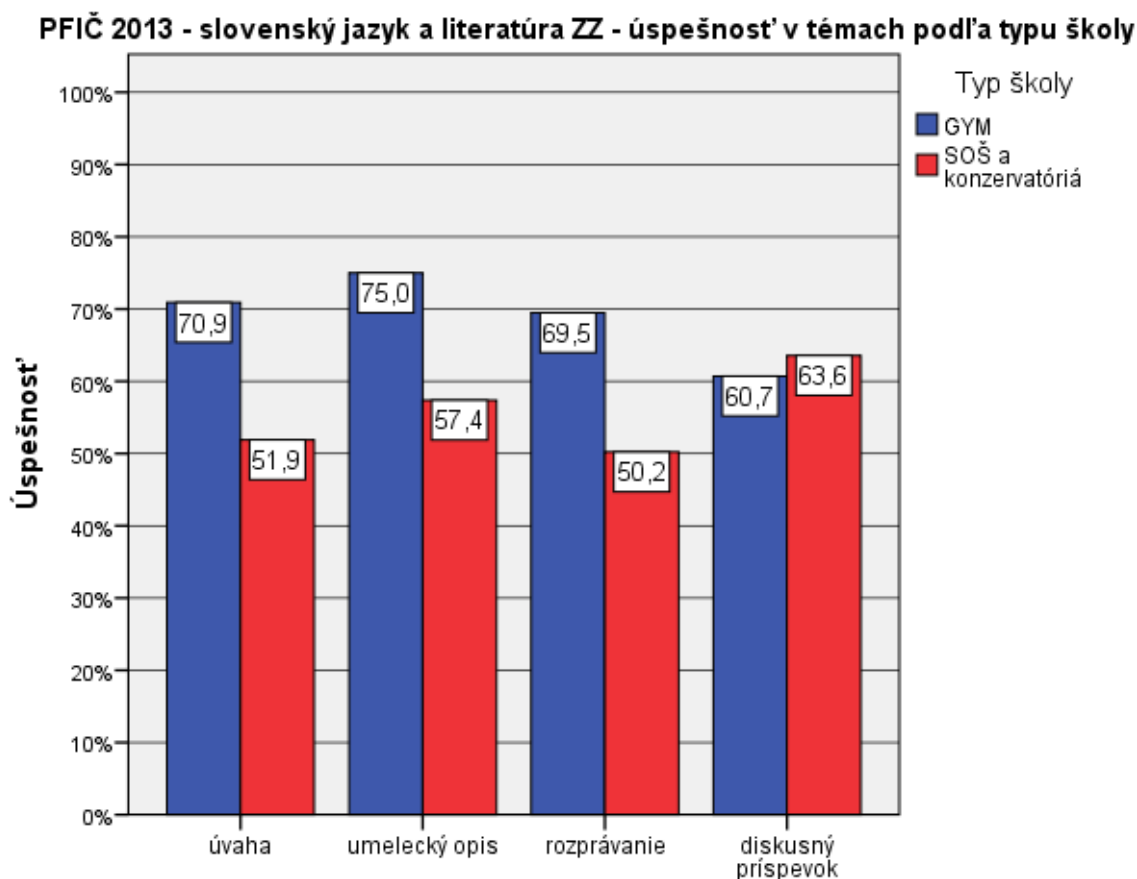

Obr. 12 Úspešnosť PFIČ SJL podľa tém

V nasledujúcej tabuľke uvádzame úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy a typu školy.

Tab. 52 Úspešnosť (v %) PFIČ MS podľa typu školy v jednotlivých témach

Téma	Typ školy	Počet	Priemer %	Štd. chyba priemeru
Úvaha	GYM	34	70,9	2,5
	SOŠ a konzervatóriá	124	51,9	1,5
	spolu	158	56,0	1,4
Umelecký opis	GYM	5	75,0	10,7
	SOŠ a konzervatóriá	15	57,4	5,5
	spolu	20	61,8	5,1
Rozprávanie	GYM	22	69,5	3,7
	SOŠ a konzervatóriá	50	50,2	2,4
	spolu	72	56,1	2,2
Diskusný príspevok	GYM	4	60,7	15,4
	SOŠ a konzervatóriá	5	63,6	9,4
	spolu	9	62,3	8,0

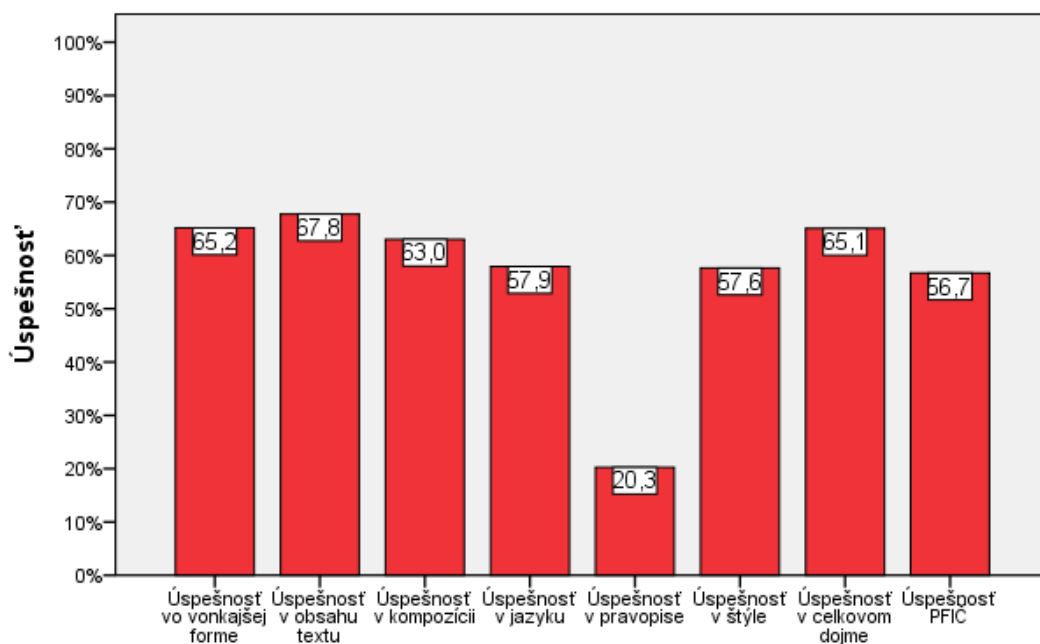
Obr. 13 Úspešnosť PFIČ MS v jednotlivých témach podľa typu školy

Žiaci gymnázií dosiahli štatisticky významne lepšie výsledky ako žiaci stredných odborných škôl v úvahe, umeleckom opise a rozprávaní, v diskusnom príspevku dosiahli lepšie výsledky žiaci SOŠ. Najväčšie rozdiely v úspešnosti podľa typu školy boli u žiakov, ktorí si vybrali rozprávanie a najmenšie medzi žiakmi, ktorí si vybrali umelecký opis.

Tab. 53 Úspešnosť PFIČ MS v častiach a celku (v %)

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra ZZ - úspešnosť v častiach a celku (%)							
Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
65,2	67,8	63,0	57,9	20,3	57,6	65,1	56,7

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra ZZ - úspešnosť v častiach a celku

Obr. 14 PFIČ 2013 SJL - úspešnosť v častiach a celku

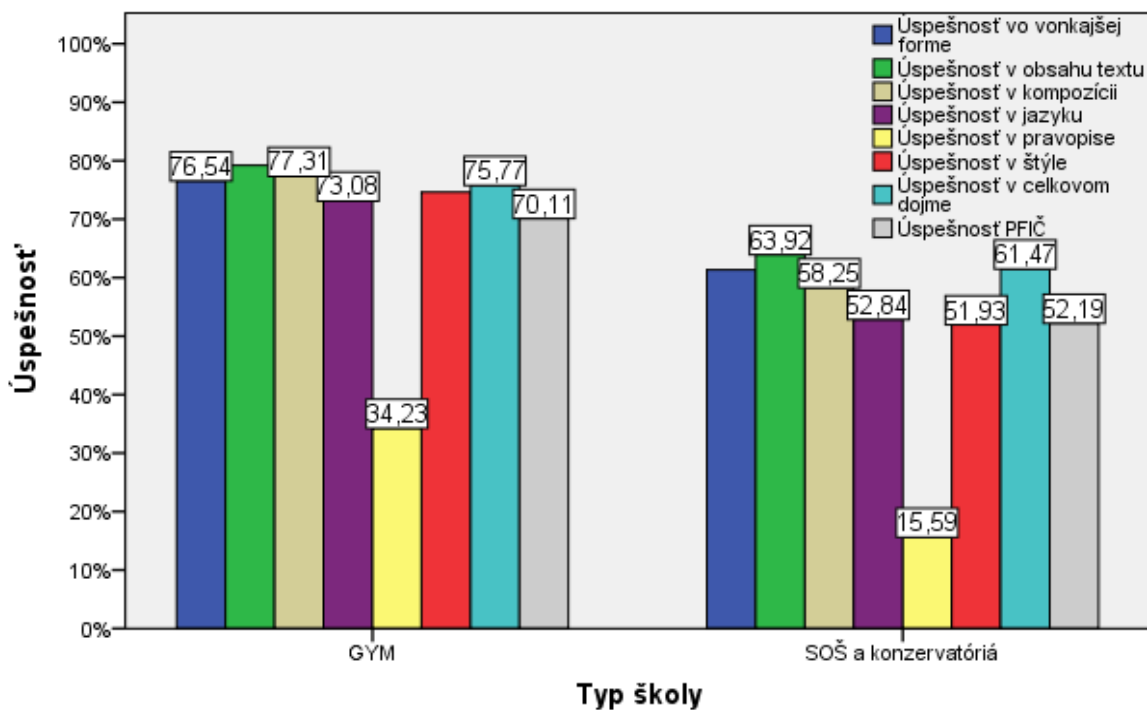
Najlepšie výsledky dosiahli žiaci vo vonkajšej forme, obsahu a celkovom dojme. Úspešnosť v pravopise je nízka a je porovnateľná s minulým rokom. Pravopis je najslabším článkom PFIČ MS rovnako ako u intaktných žiakov. Hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých a slabých žiakov.

Tab. 54 Úspešnosť žiakov (v %) v oblastiach PFIČ MS podľa typu školy

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra ZZ - úspešnosť v častiach a celku (%) podľa typu školy								
Typ školy	Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
GYM	76,5	79,2	77,3	73,1	34,2	74,6	75,8	70,1
SOŠ a konzervatóriá	61,3	63,9	58,2	52,8	15,6	51,9	61,5	52,2
Spolu	65,2	67,8	63,0	57,9	20,3	57,6	65,1	56,7

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií a SOŠ a konzervatórií v obsahu textu, najhoršie výsledky dosiahli žiaci oboch typov škôl v pravopise.

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra ZZ - úspešnosť v častiach a celku podľa typu školy

Obr. 15 Úspešnosť žiakov (v %) v oblastiach PFIČ MS podľa typu školy

6. 4 Žiaci s VPU

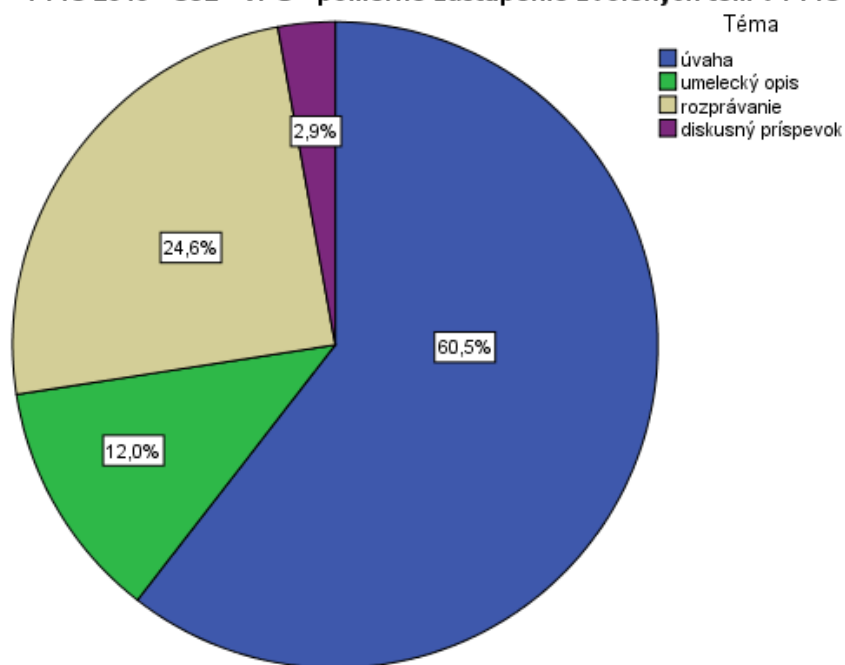
Údaje o PFIČ od žiakov s VPU sme dostali od 947 žiakov z 303 škôl. Rozdelenie žiakov podľa témy uvádzame v tabuľke č.55.

Tab. 55 Výber tém PFIČ MS - žiaci s VPU

Téma		
	Počet	%
Úvaha	573	60,5
Umelecký opis	114	12,0
Rozprávanie	233	24,6
Diskusný príspevok	27	2,9
Spolu	947	100,0

Žiaci s VPU si najviac vybrali úvahu (60,5%), nasleduje rozprávanie (24,6%) a umelecký opis (12,0%), najmenej žiakov si vybralo diskusný príspevok (2,9%).

PFIČ 2013 - SJL - VPÚ - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ

Obr. 16 Pomerné zastúpenie zvolených tém PFIČ MS žiakov s VPU

V nasledujúcej tabuľke uvádzame výsledky žiakov v PFIČ MS podľa vybranej témy.

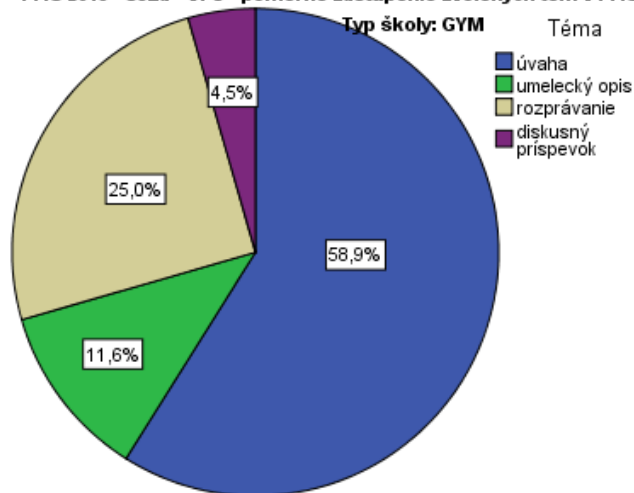
Tab. 56 Výsledky žiakov s VPU v PFIČ MS podľa vybranej témy

Téma	Počet	Priemer %	Štd. chyba priemeru
Úvaha	573	57,1	,7
Umelecký opis	114	53,7	2,1
Rozprávanie	233	55,8	1,2
Diskusný príspevok	27	56,9	3,3
Spolu	947	56,4	,6

Úspešnosť PFIČ MS žiakov s VPU bola **56,4** percent.

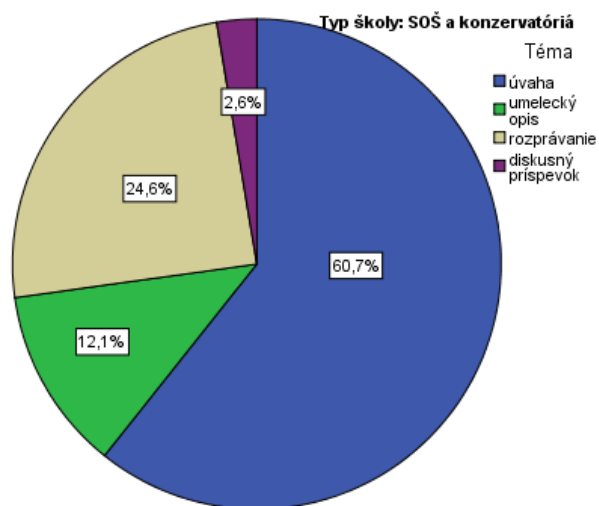
Nasledujúce grafy znázorňujú pomerné zastúpenie tém PFIČ MS u žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií.

PFIČ 2013 - SJLa - VPÚ - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ

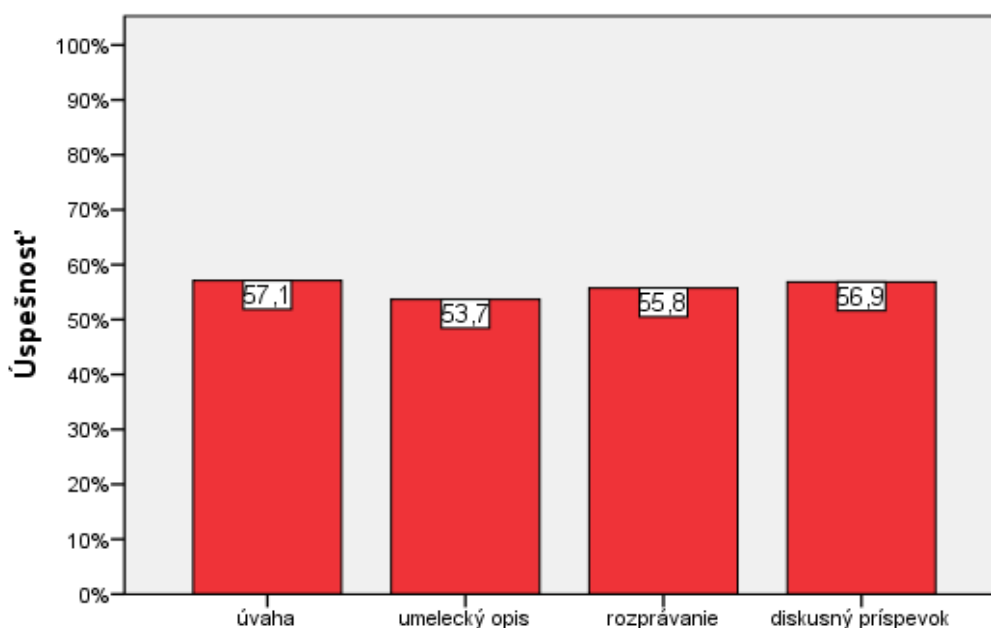

Obr. 17 gymnáziá

PFIČ 2013 - SJL - VPÚ - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ

Obr. 18 SOŠ a konzervatóriá

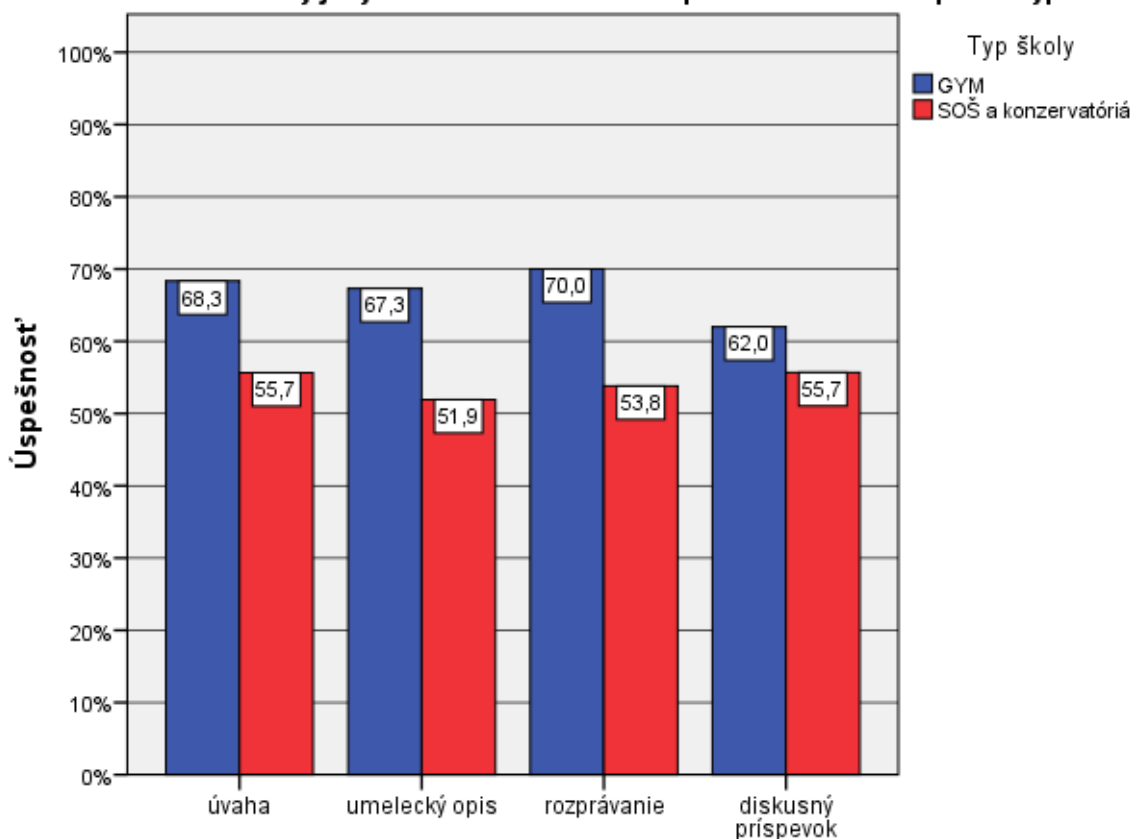
PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra - VPÚ - úspešnosť podľa témy

Obr. 19 Úspešnosť (v %) podľa tém PFIČ MS

V nasledujúcej tabuľke uvádzame úspešnosť žiakov s VPÚ gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy.

Tab. 57 Úspešnosť žiakov (v %) gymnázií a SOŠ podľa zvolenej témy PFIČ MS

Téma	Typ školy	Počet	Priemer %	Štd. chyba priemeru
Úvaha	GYM	66	68,3	1,8
	SOŠ a konzervatóriá	507	55,7	,8
	spolu	573	57,1	,7
Umelecký opis	GYM	13	67,3	7,8
	SOŠ a konzervatóriá	101	51,9	2,0
	spolu	114	53,7	2,1
Rozprávania	GYM	28	70,0	2,8
	SOŠ a konzervatóriá	205	53,8	1,3
	spolu	233	55,8	1,2
Diskusný príspevok	GYM	5	62,0	7,5
	SOŠ a konzervatóriá	22	55,7	3,7
	spolu	27	56,9	3,3

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra - VPU - úspešnosť v témach podľa typu školy

Obr. 20 Úspešnosť (v %) v témach PFIČ MS podľa typu školy

Žiaci gymnázií dosiahli štatisticky významne lepšie výsledky ako žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií. Najväčšie rozdiely v úspešnosti podľa typu školy boli medzi žiakmi, ktorí si vybrali rozprávanie, najmenšie medzi žiakmi, ktorí si vybrali diskusný príspevok.

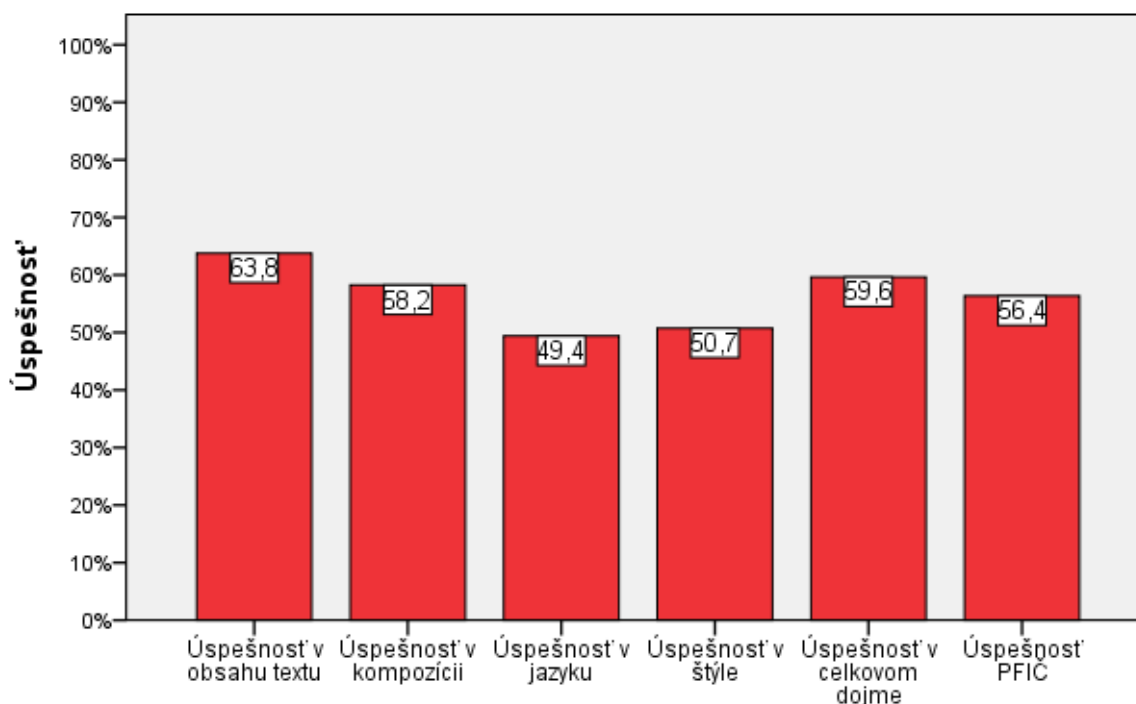
Žiaci s VPU nemali hodnotenú vonkajšiu formu a pravopis. Najúspešnejší boli v obsahu textu a celkovom dojme, najmenej úspešní boli v jazyku.

Tab. 58 Úspešnosť PFIČ MS v častiach a celku (%) žiakov s VPU

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra - VPU - úspešnosť v častiach a celku (%)

Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
63,8	58,2	49,4	50,7	59,6	56,4

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra - VPU - úspešnosť v častiach a celku

Obr. 21 Úspešnosť PFIČ MS v častiach a celku (%) žiakov s VPU

V nasledujúcej tabuľke uvádzame úspešnosť žiakov s VPU vo všetkých častiach PFIČ MS podľa typu školy.

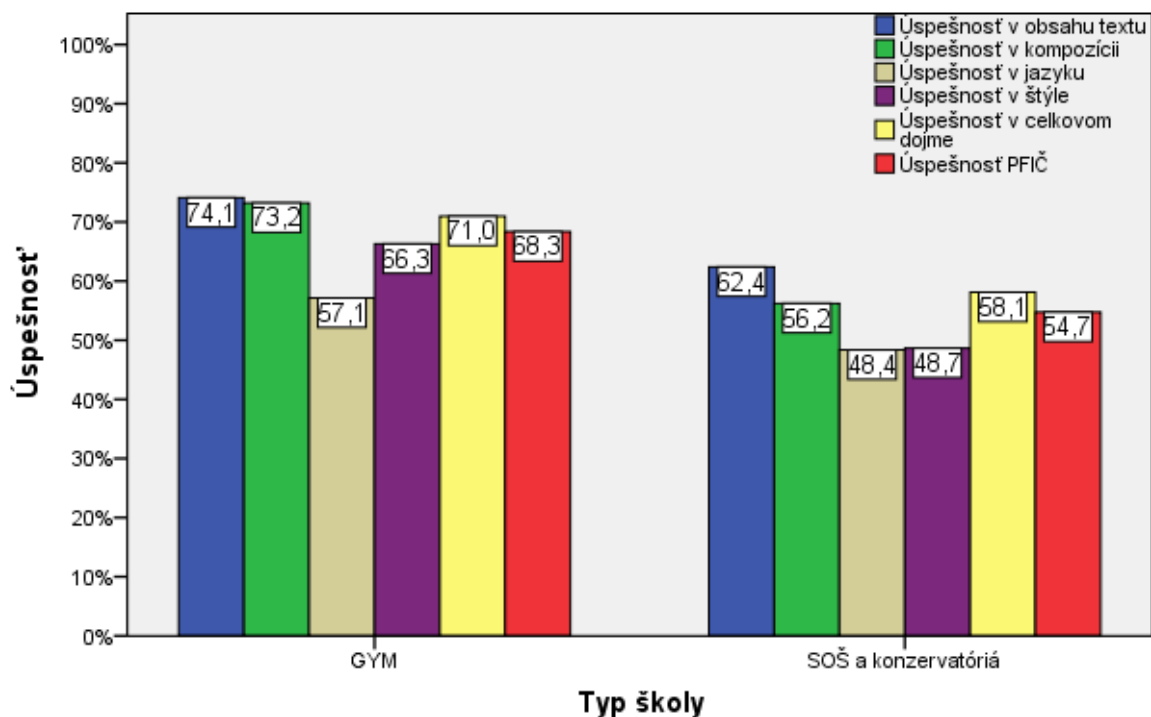
Tab. 59 Úspešnosť PFIČ MS v častiach a celku (v %)

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra - VPU - úspešnosť v častiach a celku (%) podľa typu školy

Typ školy	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
GYM	74,1	73,2	57,1	66,3	71,0	68,3
SOŠ a konzervatóriá	62,4	56,2	48,4	48,7	58,1	54,7
Spolu	63,8	58,2	49,4	50,7	59,6	56,4

Žiaci gymnázií boli najúspešnejší v obsahu textu (74,1 %) a najmenej úspešní v jazyku (57,1 %), žiaci SOŠ a konzervatórií boli takisto najúspešnejší v obsahu textu (62,4 %) a najmenej úspešní v jazyku (48,4 %).

PFIČ 2013 - slovenský jazyk a literatúra - VPÚ - úspešnosť v častiach a celku podľa typu školy

Obr. 22 Úspešnosť žiakov s VPU (v %) podľa typu školy v častiach a celku PFIČ MS

Záver

Na výsledky riešenia testu externej časti MS zo slovenského jazyka a literatúry sa môžeme pozerieť z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test EČ MS riešilo 1233 maturantov so zdravotným znevýhodnením. Podľa typu školy bolo 178 žiakov z gymnázií a 1055 zo SOŠ a konzervatórií. Najviac žiakov so ZZ bolo v Bratislavskom a Košickom kraji, najmenej v Trnavskom a Prešovskom kraji.

Úspešnosť žiakov so ZZ v EČ MS bola **54,3** percent. Národný priemer bol 62,0 percent. Z hľadiska typu školy bol výkon žiakov gymnázií s úspešnosťou 68,8 percent vyšší ako výkon žiakov stredných odborných škôl a konzervatórií s úspešnosťou 51,8 percent. Priemerný výkon chlapcov bol nepatrne vyšší ako priemerný výkon dievčat.

Vyhodnotenie úspešnosti žiakov so ZZ v jednotlivých oblastiach SJL v EČ MS preukázalo zhoršenie výsledkov vo všetkých oblastiach slovenského jazyka a literatúry okrem lexikológie, morfológie, syntaxe a literárnej histórie. Výsledky žiakov v jednotlivých oblastiach môžeme len konštatovať vzhľadom na meniaci sa počet a náročnosť úloh v jednotlivých oblastiach testu. Úspešnosť v jednotlivých úlohách závisí aj od toho, či ide o úlohu s výberom odpovede alebo úlohu s krátkou odpoveďou. Po vyhodnotení testu konštatujeme, že v úlohách s výberom odpovede dosiahli žiaci so ZZ vyššiu úspešnosť.

V správe sme hodnotili výsledky všetkých žiakov so ZZ, žiakov s VPU a žiakov so SP.

Žiaci mali predĺžený čas, zapisovali odpovede do testových zošitov, mali upravené testy po formálnej stránke – zväčšené písmo, zvýraznenú podstatu úlohy, členenie textu, testy v elektronickej forme a v bodovom písme. Úpravy nemenili obsah a obťažnosť úloh, poskytovali dostatočný čas na riešenie testu. Pomohli žiakom ľahšie sa orientovať v teste a nerozptyľovať ich pozornosť medzi test a odpovedový hárok. Zohľadňovali obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia.

Žiaci so ZZ zaznamenali nižšiu úspešnosť ako intaktní žiaci vo všetkých oblastiach SJL.

Úspešnosť žiakov so ZZ v PFIČ MS bola **56,7** percent a žiakov s VPU bola **56,4** percent.

Najúspešnejšou oblasťou u žiakov so ZZ bol obsah textu s úspešnosťou 67,8 percent a vonkajšia forma s úspešnosťou 65,2 percent. Najslabšou oblasťou bol pravopis s úspešnosťou 20,3 percent.

Žiaci s VPU boli najúspešnejší v časti obsah textu (63,8%). Žiakom s VPU sa nehodnotil pravopis a vonkajšia forma, nedodrжанý rozsah sa hodnotil v časti celkový dojem. Úspešnosť žiakov so ZZ aj žiakov s VPU z PFIČ bola porovnateľná s úspešnosťou v roku 2012.

Použitá literatúra

1. *Špecifikačná tabuľka testu zo slovenského jazyka a literatúry*. Interný materiál. NÚCEM: Bratislava 2012.
2. *Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry*. ŠPÚ: Bratislava 2008.
3. Hendl, J.: *Přehled statistických metod zpracování dát*. Portál: Praha 2004.
4. Kolektív: *Standardy pro pedagogické a psychologické testování*. Testcentrum: Praha 2001.
5. Kostolanská, J., Ringlerová, V.: *Komparácia výsledkov intaktných žiakov a žiakov so ZZ*. Bratislava: NÚCEM 2012.
6. Lapitka, M.: *Tvorba a použitie didaktických testov*. ŠPÚ: Bratislava 1996.
7. Levčíková, M., Domancová, I., Hritz, L., Labudová, M., Németh, O.: *Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*. ŠPÚ: Bratislava 2002.
8. Palacková, V.: *Správa o výsledkoch externej časti MS slovenský jazyk a literatúra*. NÚCEM: Bratislava 2013.
9. Ringlerová, V., : *Komparácia výsledkov intaktných žiakov a žiakov so ZZ*. Bratislava: NÚCEM 2013.
10. Wimmer, G.: *Štatistické metódy v pedagogickom výskume*. Gaudeamus: Hradec Králové 1993
11. Zelinková, O.: *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2003.